

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 150/11), a u svezi članka 256. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ br. 80/13) Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ godine donijela sljedeći

ZAKLJUČAK

Prihvća se Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša za 2013. godinu u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo zaštite okoliša i prirode aktom KLASA: _____, URBROJ: _____ od _____ godine.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

KLASA:
URBROJ:
U Zagrebu, _____ 201_.

NOVI TEKST 28.7.2014

12:05

**Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
Uprava za inspekcijske poslove**

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU
INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA
za 2013. godinu**

Zagreb, srpanj 2014.

Sadržaj	stranica
1. UVOD	2
2. OPĆI PODACI O INSPEKCIJI ZAŠTITE OKOLIŠA	2
2.1. Nadležnost	2
2.2. Ciljevi i prioriteti	3
2.3. Struktura	4
2.4. Administrativni kapaciteti	5
3. PLAN I PROGRAMA RADA U 2013. GODINI	6
3.1. Planirani inspekcijski nadzori	6
3.2. Neplanirani inspekcijski nadzori	8
3.3. Suradnja inspekcije	8
3.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave	8
3.3.2. Međunarodna suradnja	8
4. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA	9
4.1. Planirani inspekcijski nadzori	9
4.1.1. Obveznici objedinjenih uvjeta zaštite okoliša	9
4.1.2. Prekogranični promet otpada	11
4.1.3. Odlagališta otpada u sanaciji, provedbe mjera zaštite od požara	12
4.1.4. Obveznici dozvole za ispuštanje stakleničkih plinova	16
4.1.5. Tvari koje oštećuju ozonski sloj i fluorirani staklenički plinovi	17
4.1.6. Tehnički standardi zaštite okoliša pri skladištenju, distribuciji i punjenju benzina	19
4.1.7. Turističke prometnice	21
4.1.8. Uvoznici/proizvođači EE opreme i uređaja, pesticida i DDD sredstava	23
4.1.9. Ovlaštenici za gospodarenje otpadom i praćenje onečišćujućih tvari u zrak	25
4.2. Neplanirani inspekcijski nadzori	29
4.2.1. Nadzori po predstavkama (prijavama)	29
4.2.2. Izvanredni događaji	29
4.3. Suradnja inspekcije	30
4.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave	30
4.3.2. Međunarodna suradnja	33
4.4. Pokazatelji provedbe plana i programa	35
4.4.1. Pokazatelji o postupanju inspekcije zaštite okoliša	35
4.4.2. Drugostupanjski postupci	39
4.4.3. Ocjena rezultata inspekcijskih nadzora	40
5. ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE O PROVEDENIM KOORDINIRANIM INSPEKCIJSKIM NADZORIMA U OKVIRU MEĐUSOBNE SURADNJE S DRUGIM INSPEKCIJAMA U PODRUČJU OKOLIŠA	41
6. OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA	47
6.1. Zakon o zaštiti okoliša	47
6.2. Zakon o zaštiti zraka	48
6.3. Zakon o otpadu	49
6.4. Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja	50
6.5. Zakon o zaštiti prirode	50
7. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE RADA	51

1. UVOD

Ovo je sedmo Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša koje je izrađeno na temelju odredbe članka 226. Zakona o zaštiti okoliša iz 2013. godine u propisanom sadržaju. Sadržaj izvješća u sedam cjelina obuhvaća podatke i informacije o provedbi plana i programa rada, podatke i informacije o poduzetim mjerama radi primjene propisa iz nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša (MZOIP), zajedničko izvješće o provedenim koordiniranim inspekcijskim nadzorima i drugim aktivnostima u okviru međusobne suradnje s drugim inspekcijama u području okoliša, te prijedloge za unapređenje inspekcijskog nadzora u području okoliša i stanja zaštite okoliša.

U okviru propisanog sadržaja, Izvješće daje pregled organizacije, primjene i pokazatelja rezultata inspekcijskih nadzora tijekom izvještajne godine.

Sadržaj Izvješća obuhvaća ustroj i organizaciju Inspekcije zaštite okoliša (IZO) s opisom ljudskih resursa, provedbu Godišnjeg plana rada s pokazateljima o primjeni propisa o zaštiti okoliša i sankcijama za njihovo nepoštivanje, te suradnju inspekcije.

U Izvješću se prati provedba aktivnosti koje je IZO provodila u međunarodnoj suradnji. Tijekom godine nastavljena je priprema i provedba drugih projekata financiranih iz pretpristupnog programa IPA I. komponente.

Usporedno s time, unutar inspekcijskih službi dana je velika pozornost vlastitim aktivnostima za unapređenje znanja inspektora i razmjenu iskustava, kao i suradnju sa svim drugim tijelima koja sudjeluju u okviru svojih nadležnosti u sustavnoj primjeni i provođenju okolišne regulative. Slijedom toga, uspješno se provodi praksa učenja iz drugih zemalja te je inspektorima pružena mogućnost za stjecanje novih znanja u međunarodnim okvirima. Uprava za inspekcijske poslove MZOIP-a (UIP) razvija niz alata za planiranje, provođenje i izvještavanje o inspekcijskim aktivnostima. Značajna uloga dana je i jačanju komunikacije inspekcije s javnošću, osobito putem web stranice MZOIP-a, pravovremenim informacijama o događajima u kojima je sudjelovala, bilo svojim postupanjem, bilo kroz ostale aktivnosti.

Kao i u prethodnima, i u ovom se Izvješću nastoji ukazati na potrebu koordiniranog i pravovremenog djelovanja svih nadležnih tijela.

2. OPĆI PODACI O INSPEKCIJI ZAŠTITE OKOLIŠA

2.1. Nadležnost

IZO u okviru svojih nadležnosti obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba nad primjenom Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti zraka, Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja, Zakona o otpadu, odnosno Zakona o održivom gospodarenju otpadom, te propisa donesenih na temelju tih zakona, kojima se reguliraju opća pitanja zaštite okoliša, zaštita zraka, postupanje s otpadom i opasnim otpadom, te zaštita od svjetlosnog onečišćenja.

Temeljem istih propisa inspekcija nadzire obvezu provođenja mjera iz akata o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i procjene utjecaja na okoliš, kvalitetu zraka, način gospodarenja otpadom, poduzima mjere radi uklanjanja mogućih štetnih posljedica na okoliš uslijed izvanrednih događaja, nadzire kvalitetu mora za kupanje na plažama, prekogranični promet otpada i opasnog otpada, kakvoću tekućih naftnih goriva, postupanje s tvarima koji oštećuju ozonski sloj, te provedbu ratificiranih međunarodnih ugovora.

I u prethodnim Izvješćima naglašavane su osnovne zadaće IZO: nadzor primjene regulative, sankcioniranje u slučaju povrede propisa i osiguravanje informacija javnosti o svom radu. Slijedom toga, IZO obavlja sljedeće poslove:

Nadzor primjene regulative:

- provodi inspekcijski nadzor vezano za primjenu propisa iz područja zaštite okoliša, održivog gospodarenja otpadom i zaštite zraka,
- sudjeluje u koordiniranim inspekcijskim nadzorima,
- organizira, priprema i izrađuje preporuke za provedbu inspekcijskih nadzora i izvješća te koordinira sustavne tematske inspekcijske nadzore,
- provodi sustavne tematske inspekcijske nadzore,
- postupa u hitnim slučajevima,
- prati primjenu, predlaže promjene i sudjeluje u izradi propisa iz djelokruga IZO

Sankcioniranje u slučaju povrede propisa:

- rješava u upravnom postupku,
- sudjeluje u pripremi optužnih prijedloga i kaznenih prijava,
- sudjeluje u glavnim raspravama na Prekršajnim sudovima u svojstvu svjedoka;
- sudjeluje u istražnim postupcima kaznenih djela temeljem zahtjeva odvjetništva;
- osigurava uvjete za izvršenje inspekcijskih rješenja i priprema izvršenja rješenja

Osiguravanje informacija javnosti:

- priprema prijedloge pismena Hrvatskom saboru, Vladi Republike Hrvatske (RH), Uredu predsjednika RH, Državnom odvjetništvu, Pučkom pravobranitelju, državnim tijelima, nevladinim udrugama,
- priprema obavijesti službama za informiranje i odgovore na upite građana,
- izrađuje mjesečna/godišnja i druga izvješća te podatke iz svog djelokruga.
- obavlja rad sa strankama.

Ostalo:

- sudjeluje u ostvarivanju suradnje s drugim tijelima državne uprave i jedinicama lokalne samouprave, a osobito s drugim inspekcijskim službama,
- sudjeluje u stručnom usavršavanju IZO te sudionika sustava zaštite okoliša,
- sudjeluje u poslovima međunarodne suradnje,
- prati primjenu, predlaže promjene i sudjeluje u izradi propisa iz djelokruga IZO.

2.2. Ciljevi i prioriteti

IZO ima jasno određene strateške ciljeve svoje organizacije i razvoja ljudskih resursa, koji su postali ključni elementi u težnji za optimizacijom njene strukture i aktivnosti.

Dugoročni strateški ciljevi inspekcijske službe postavljeni su definiranjem jednog od općih ciljeva MZOIP-a – Zaštiti okoliš, odnosno posebnog cilja – Unaprijediti stanje okoliša provedbom inspekcijskih nadzora. Ispunjavanje tog cilja osigurava se:

- provođenjem koordiniranih i drugih tematskih nadzora,
- naređivanjem i po potrebi izvršavanjem inspekcijskih i drugih mjera u okviru ovlasti,

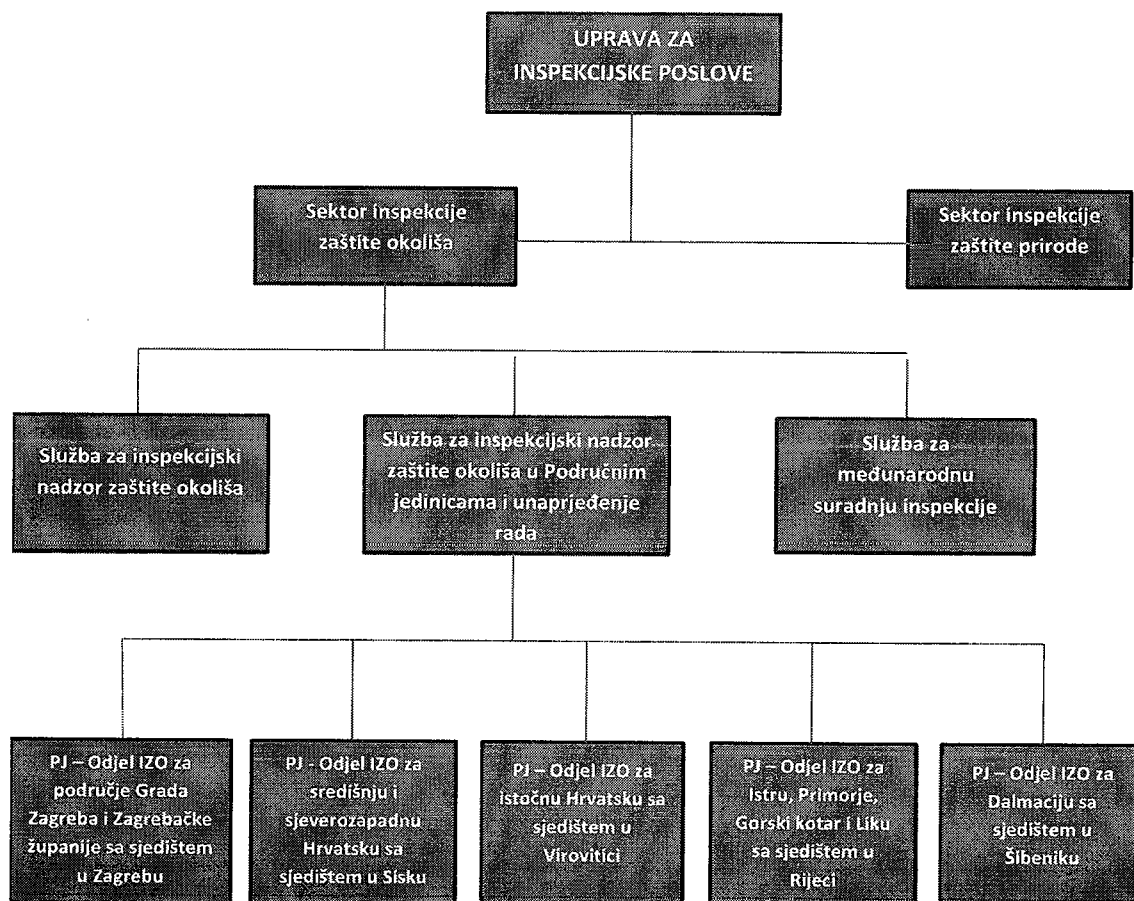
- edukacijom i treningom i aktivnom ulogom i sudjelovanjem u EU mrežama.

Nesporno je da su u okviru nadležnosti MZOIP-a i nadalje prioritetna područja djelovanja IZO, gospodarenje otpadom i zaštita zraka.

Takva zadaća utemeljena je i na ciljevima svih strateških dokumenata RH donesenim u području zaštite okoliša. U okviru strateških ciljeva svake godine određuju se operativni godišnji ciljevi za čitavu službu, koji su osnova za izradu Godišnjeg plana i programa rada na temelju sljedećih prioriteta: djelatnost nadziranog subjekta, utjecaj na okoliš, dosadašnje udovoljavanje propisanim uvjetima, proizvodni kapacitet, složenost tehnološkog procesa, rizicima. Planiranjem i provedbom sustavnih i koordiniranih inspekcijskih nadzora, te jačanjem svojih administrativnih kapaciteta, doprinosi se povećanju odgovornosti nadziranih osoba u primjeni propisa iz područja zaštite okoliša.

2.3. Struktura

Stupanjem na snagu Uredbe o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave u prosincu 2011. godine (NN, br. 154/11 i 17/12), MZOIP je u veljači 2012. izradilo novu Uredbu o unutarnjem ustrojstvu i uskladilo Pravilnik o unutarnjem redu MZOIP-a. Temeljem tako uspostavljenog ustroja, IZO svoje aktivnosti provodi u okviru središnje službe Uprave za inspekcijske poslove MZOIP-a u Zagrebu i 5 područnih jedinica (PJ) Ministarstva u okviru kojih su ustrojene Ispostave, koje se nalaze u sjedištima županija.

Shema organizacije Uprave za inspekcijske poslove MZOIP od 25. veljače 2012.

Služba za inspekcijski nadzor zaštite okoliša obavlja nadzor primjene propisa iz područja općih pitanja zaštite okoliša, zaštite zraka i gospodarenja s otpadom za složena postrojenja i zahvate u okoliš, te propisa kojim se uređuje zaštita od svjetlosnog onečišćenja na teritoriju RH, provodi nadzor obveznika donošenja i provedbe dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša, primjene standarda kakvoće okoliša i tehničkih standarda zaštite okoliša, nadzire provedbu mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša utvrđenih rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš, nadzire izradu i provedbu mjera iz sanacijskog programa, organizira i provodi koordinirane, sustavne tematske inspekcijske nadzore, nadzore pravnih i fizičkih osoba ovlaštenih za obavljanje poslova gospodarenja opasnim otpadom i prekograničnim prometom otpadom, osoba ovlaštenih za obavljanje poslova praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija, te osoba ovlaštenih za obavljanje stručnih poslova u vezi sa zaštitom okoliša. Za obavljanje poslova u Službi inspekcijskog nadzora zaštite okoliša ustrojeni su: Odjel za inspekcijski nadzor zaštite okoliša, Odjel za inspekcijski nadzor ovlaštenih osoba i Odjel za koordinirani inspekcijski nadzor.

Služba za inspekcijski nadzor zaštite okoliša u Područnim jedinicama i unaprjeđenje rada uz ostalo obavlja poslove inspekcijskog nadzora nad primjenom propisa iz područja zaštite okoliša, zaštite zraka, postupanja s otpadom, te zaštite od svjetlosnog onečišćenja na teritoriju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, provodi inspekcijski nadzor u slučaju izvanrednog događaja, nadzire provedbu sanacije onečišćenja okoliša, prati kakvoću zraka na lokalnoj razini, prati izvršavanje mjera koje se poduzimaju u inspekcijskom nadzoru, sudjeluje u pripremi i izvršavanju inspekcijskih rješenja, priprema planove i programe rada za unaprjeđenje zaštite okoliša. Služba priprema i predlaže program aktivnosti za stručno usavršavanje i osposobljavanje inspektora Uprave, obavlja pravne poslove u vezi s izvršenjem inspekcijskih rješenja, pruža pravnu pomoć i podršku službenicima kao svjedocima pred sudovima, priprema stručna mišljenja i objašnjenja, priprema i izrađuje prijedloge mjera za unaprjeđenje rada inspektora, organizira i priprema stručne radionice, seminare i druge stručne skupove, provodi stručne nadzore.

Služba za međunarodnu suradnju inspekcije obavlja poslove pripreme i provedbe projekata financirane iz sredstava EU na temelju prioriteta u sektoru okoliša i druge projekte koji se odnose na poslove iz djelokruga rada Uprave; surađuje s međunarodnim institucijama i mrežama u području zaštite okoliša i zaštite prirode, koordinira aktivnosti prekograničnog prometa otpada, surađuje s nadležnim tijelima država članica EU i ostalih država, obavlja stručne poslove tijekom pripreme projekata i predlaganja projektnih ideja, obavlja druge stručne poslove vezane na korištenje programa strane pomoći koji se odnose na rad i usavršavanje inspekcije zaštite okoliša. Služba sudjeluje u radu međunarodnih mreža u području zaštite okoliša i provedbi projekata međunarodnih mreža i organizacija koje se bave unaprjeđenjem suradnje na području prevencije, otkrivanja, istraživanja i sankcioniranja djela protiv okoliša i prirode, predlaže i provodi program edukacije inspekcija u sektoru Okoliš, koji su financirani sredstvima tehničke pomoći Europske unije (TAIEX) i sredstvima međunarodnih mreža i organizacija. Služba obavlja poslove inspekcijskog nadzora u području zaštite okoliša i druge poslove u okviru svoga djelokruga. U skladu sa zahtjevima Vlade RH za poduzimanje mjera štednje i racionalnog korištenja sredstava državnog proračuna, koncem 2013. godine započele su pripreme na reorganizaciji MZOIP u smislu dodatnog smanjenja broja organizacijskih jedinica.

2.4. Administrativni kapaciteti

Na dan 31.12.2013. godine na poslovima inspekcijskog nadzora zaštite okoliša bilo je zaposleno 78 službenika, od kojih su 22 inspektora i 1 viši stručni savjetnik zaposleni u

središnjoj službi u Zagrebu, a 55 inspektora u PJ. Fluktuacija IZO nije velika, te odlazaka inspektora na rad u drugu tvrtku tijekom 2013. nije bilo, ali zbog recesije u gospodarstvu nije bilo niti novih zapošljavanja. U strukturi IZO prema stručnoj kvalifikaciji prevladavaju diplomirani inženjeri kemijske tehnologije, rudarstva, geotehnike i geologije, te poljoprivrede, agronomije i stočarstva, prehrambene tehnologije, biotehnologije, kemije, biologije i veterine što čini kvalitetnu osnovu za ostvarivanje zadaća i poslova u kontroli primjene zahtjevne EU regulative.

Osim zastupljenosti osnovnih i nužnih kvalifikacija, kao i stručnog znanja i vještina inspektora stečenih u praksi, bitno je naglasiti i potrebu daljnjeg jačanja multidisciplinarnog pristupa, te potrebu specijalizacije inspektora radi ispunjavanja osnovnih preduvjeta za uspješan nadzor složenih tehnoloških postupaka, cjelina i građevina, kao i poduzimanje odgovarajućih mjera u slučaju velikih nesreća.

3. PLAN I PROGRAM RADA U 2013. GODINI

3.1. Planirani inspekcijski nadzori

Inspekcijski nadzori u području okoliša provode se u skladu s godišnjim planom i programom rada inspekcije zaštite okoliša, a temeljem odredbi članka 185. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 110/07). Godišnji plan i program se u cilju obavljanja koordiniranih nadzora usklađuje s godišnjim planovima i programima rada drugih inspekcija.

Godišnji plan rada inspekcije zaštite okoliša priprema se u skladu s najvažnijim nacionalnim dokumentima (Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, kao dio Nacionalne strategije zaštite okoliša i Nacionalnog plana djelovanja za okoliš), te međunarodnim obvezama preuzetim od strane RH.

Također se temelji na eventualnim problemima iz prethodnih godišnjih izvješća i aktivnosti, podacima iz Registra onečišćavanja okoliša (ROO), te bazama podataka Uprave za inspekcijske poslove i ostalih izvora (Hrvatska gospodarska komora, Obrtnička komora, statistika) na nacionalnoj razini. U određivanju prioriteta za planiranje inspekcijskih nadzora uzimaju se u obzir prije svega rizici i utjecaj na okoliš djelatnosti operatera u odnosu na onečišćenja zraka i proizvodnju otpada, proizvodni kapacitet, složenost tehnološkog procesa, mogući rizik kod upotrebe ili skladištenja opasnih tvari, prethodna usklađenost operatera s odredbama propisa, te potreba provedbe novih propisa.

Koordinirani inspekcijski nadzori provode se temeljem Zakona o zaštiti okoliša, od strane inspektora zaštite okoliša i drugih inspektora iz nadležnih tijela, u skladu s posebnim propisima za pojedine sastavnice i opterećenja okoliša.

Tematskim nadzorima obuhvaćene su pravne i fizičke osobe koje se na području cijele države bave određenom djelatnošću npr. obavljanjem djelatnosti gospodarenja opasnim i neopasnim otpadom, odlaganjem otpada, prekograničnim prometom otpada i drugim djelatnostima. Nadzori IZO se detaljnije razrađuju u mjesečnim planovima rada ovisno o temama određenim godišnjim planom rada kao i zahtjevima/pritužbama drugih državnih tijela, nevladinih organizacija i građana.

Polazište za izradu plana rada IZO u 2013. godini bila je Zakonom o zaštiti okoliša propisana obveza provedbe koordiniranih nadzora operatera obveznika primjene objedinjenih uvjeta zaštite okoliša i operatera koji proizvode ili skladište opasne tvari, zatim izvršenje zadaća propisanih Programima aktivnosti od interesa za RH, kontinuitet provedbe sustavnih nadzora, saznanja o mogućem negativnom utjecaju na okoliš temeljem određenih pokazatelja i/ili

subjektivnim razlozima odnosno percepciji javnosti, obveza provedbe kontrole izvršenja rješenja, te obveza stručnog osposobljavanja i unaprjeđenja rada.

Slijedom navedenog u 2013. godini planirano je da IZO obave nadzore:

- operatera koji podliježu obvezi ishođenja i primjene rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša sukladno Zakonu o zaštiti okoliša i Uredbi o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša,
- koordinirane nadzore operatera koji podliježu obvezi primjene objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, mjera zaštite okoliša određenih u aktu o procjeni utjecaja na okoliš ili primjene Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari. Ovi nadzori planirani su prema posebnom programu rada na temelju Sporazuma o suradnji inspeksijskih službi u području okoliša. U te su nadzore uz IZO uključeni inspektori nadležni za nadzor primjene propisa kojim se uređuje zaštita voda, zaštita od štetnog djelovanja opasnih kemikalija i buke, zaštita od požara, te ovisno o objektu nadzora i inspektori drugih državnih tijela potpisnika Sporazuma. U 2013. godini planirani su koordinirani nadzori 54 operatera.
- odlagališta otpada u smislu kontrole provedbe njihove sanacije i izvršenja zadaća propisanih programom aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara,
- osoba kojima su izdane dozvole za gospodarenje opasnim otpadom i/ili za spaljivanje/suspaljivanje otpada, odnosno osoba kojima su izdane dozvole za gospodarenje neopasnim proizvodnim i komunalnim otpadom radi utvrđivanja usklađenosti njihovog rada s izdanim dozvolama,
- prekograničnog prometa otpadom na cestovnim, pomorskim i željezničkim graničnim prijelazima, kao i u carinarnicama, a u suradnji s carinskom službom Ministarstva financija i službenicima Ministarstva unutarnjih poslova,
- obveznika ishođenja dozvola za ispuštanje stakleničkih plinova odnosno utvrđivanje usklađenosti rada operatera sa mjerama propisanim u dozvolama i provođenje mjera smanjivanja emisija stakleničkih plinova,
- proizvođača odnosno uvoznika EE opreme i uređaja, pesticida i DDD sredstava,
- obveznika primjene propisa kojim se uređuju tehnički standardi zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina te tehnički standardi zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama,
- laboratorija koji obavljaju poslove praćenja kakvoće zraka i mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak,
- prometnih pravaca na turističkim područjima i zaštićenim područjima (nacionalni parkovi, parkovi prirode), lukama nautičkog turizma i objektima uz prometne pravce u cilju kontrole postupanja s otpadom i zaštite zraka, a sukladno programu pripremnih i provedbenih aktivnosti za turističku sezonu.

Za pripremu i praćenje provedbe planiranih aktivnosti zaduženi su pojedinačno inspektori – koordinatori.

Osim ovih ciljanih nadzora planirano je i obavljanje kontrolnih nadzora na temelju pokrenutih upravnih postupaka, te obavljanje nadzora na temelju prijave građana. Od ostalih aktivnosti tijekom 2013. godine predviđeno je pripremiti Godišnje izvješća o radu inspekcije zaštite okoliša sa zajedničkim izvješćem o provedbi koordiniranih inspeksijskih nadzora u području okoliša za 2012. godinu.

3.2. Neplanirani inspekcijski nadzori

Osim ciljanih tematskih nadzora planirano je i obavljanje nadzora na temelju podnesaka drugih tijela državne uprave, nevladinih organizacija i građana, u kojima se ukazuje na moguće povrede propisa iz područja okoliša, a koji prema dosadašnjem iskustvu IZO čine oko 25 - 30% planiranih nadzora.

3.3. Suradnja inspekcije

3.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave

Horizontalna suradnja IZO temelji se na Sporazumu o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša iz srpnja 2007. odnosno lipnja 2008. godine, sklopljenog između tadašnjeg ministarstva nadležnog za područje zaštite okoliša te ministarstava nadležnih za područja kulture, mora, poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, unutarnjih poslova, zdravstva i Državnog inspektorata, te Sporazuma o provođenju inspekcijskih nadzora iz 2005. sklopljenog s Ministarstvom obrane. Temeljem iskustva iz prethodnih godina, usklađenim planom rada definirani su subjekti u kojima će se u 2013. godini provoditi zajednički inspekcijski nadzori. Suradnja s drugim tijelima državne uprave u 2013. godini predviđena je nastavkom implementacije twinning projekta u okviru pretpripravnog programa pomoći IPA I. Komponenta 2009 „Jačanje kapaciteta za provedbu nadzora prekograničnog prometa otpadom“, koji je u suradnji s Agencijom za okoliš Republike Austrije započeo u lipnju 2012. godine. Vrijednost projekta je 1.160.000 eura, njegovo trajanje 21 mjesec. U projektu, uz IZO, sudjeluju i predstavnici mjerodavnih službi Ministarstva financija, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstva obrane - Obalne straže i Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost. U 2013. planiran je i početak provedbe twinning light projekta iz IPA I Komponenta 2011 FFRAC programa „Jačanje kapaciteta inspekcije zaštite okoliša i predstavnika nadležnih državnih tijela i drugih institucija za sprečavanje, prepoznavanje, istrage i procesuiranja u slučajevima dijela protiv okoliša“. Cilj projekta je podrška MZOIP-u u jačanju kapaciteta IZO i drugih ključnih dionika u borbi protiv kaznenih djela protiv okoliša u RH.

3.3.2. Međunarodna suradnja

U cilju unaprjeđenja rada i stjecanja stručnih znanja u primjeni propisa, IZO je uključena u aktivnosti koje se provode u okviru međunarodnih mreža. U 2013. godini planiran nastavak rada IZO u projektima IMPEL mreže - IMPEL Easy Tools Projekt, koji se odnosi na uspostavu modela prioritizacije inspekcijskih postupanja i nadzora, radi ujednačavanja rada svih inspekcijskih tijela EU nadležnih za poslove zaštite okoliša; sudjelovanje u radu IMPEL TFS Klasteru 2., projektima Waste Sites i Doing the Right Things te novom IMPEL TFS projektu Enforcement Actions III. IZO nastavlja sudjelovanje u radu i aktivnostima IMPEL, RENA, INECE i THEMIS mreže, a planiran je nastavak suradnje u okviru INTERPOL-ove Radne grupe Sprečavanja kaznenih djela na štetu okoliša i Tehničke radne grupe – Skupina za inspekciju visokorizičnih postrojenja (TWG 2) za primjenu Direktive 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okoliš (SL L 143, 30.4.2004.), - SEVESO II Direktive. U suradnji s REC-om i ENVESEC (Environment and Security Initiative) planiran je nastavak primjene THEMIS projekta za borbu protiv kaznenih djela protiv okoliša u zemljama jugoistočne Europe.

Godišnji plan rada IZO za 2013. godinu objavljen je na web stranici MZOIP, www.mzoip.hr.

4. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA

4.1. Planirani inspekcijski nadzori

4.1.1. Obveznici objedinjenih uvjeta zaštite okoliša

Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša (OUZO) sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 110/07) i Uredbi o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (NN, br. 114/08) (Uredba) dužne su ishoditi tvrtke prije početka gradnje i puštanja u rad, kao i prije značajne promjene u radu ili rekonstrukcije postrojenja namijenjenog obavljanju djelatnosti kojom se mogu prouzročiti emisije kojima se onečišćuje tlo, zrak, vode i more. Objedinjeni uvjeti zaštite okoliša utvrđuju se s ciljem cjelovite zaštite okoliša sprječavanjem, smanjivanjem i u najvećoj mogućoj mjeri otklanjanjem onečišćenja, prvenstveno na samom izvoru, te osiguravanjem promišljenog gospodarenja prirodnim dobrima nadzorom onečišćenja i uspostavljanjem održive ravnoteže između ljudskog djelovanja i socijalno-ekonomskog razvoja, s jedne strane, te prirodnih dobara i regenerativne sposobnosti prirode, s druge strane.

Pojam okolišne dozvole u hrvatskom je zakonodavstvu uređen Zakonom o zaštiti okoliša i Uredbom o okolišnoj dozvoli (NN, br. 8/14).

Okolišnu dozvolu moraju ishoditi operateri prije puštanja u rad postrojenja, uključujući i probni rad, za rad postojećih postrojenja, te prije značajne promjene u radu postrojenja namijenjenog obavljanju djelatnosti kojom se mogu prouzročiti industrijske emisije, uključujući postrojenja za izgaranje postrojenja za spaljivanje otpada, te postrojenja za suspaljivanje otpada. Okolišna dozvola izdaje se s ciljem cjelovite zaštite okoliša putem integriranog sprečavanja i kontrole onečišćenja, osiguravajući visoku razinu zaštite okoliša i uvjete za sprečavanje značajnog onečišćenja okoliša zbog industrijskih aktivnosti.

IZO redovito nadzire obveznike ishoda Ouzo, a u 2013. godini po prvi puta su nadzori obavljani u sklopu posebne tematske cjeline. Inače se obveznici OUZO nadziru u sklopu koordiniranih inspekcijskih nadzora, te prema redovnom planu rada ili po prijavama.

Za planiranje operatera za nadzor u 2013. godini korišten je popis dobiven od Sektora za procjenu okoliša i industrijsko onečišćenje, MZOIP-a. Dobiveni popis sadržavao je 200 operatera, bez odlagališta otpada, na 212 lokacija.

Nadzori ove tematske cjeline provodili su se radi provjere jesu li operateri s popisa doista obveznici OUZO, jesu li podnijeli zahtjeve za ishođenje, jesu li zahtjevi izrađeni putem ovlaštene osobe, te da li operateri kojima su OUZO izdani postupaju u skladu s tim uvjetima, odnosno da li postupaju u skladu s propisima.

Tijekom 2013. godine obavljen je nadzor 155 operatera na 162 lokacije pri čemu je obavljeno 183 nadzora uključujući prve nadzore i kontrole izvršenja rješenja.

Od 155 nadzirana operatera, za 110 operatera utvrđeno je da su obveznici ishoda Ouzo na 117 lokacija, 101 operater je predalo MZOIP-u zahtjev za ishođenje propisanog akta, a 16 obveznika (lokacija) nije predalo zahtjeve.

Kod ostalih nadziranih lokacija operatera (lokacija), 15 obavlja djelatnost ali nisu obveznici OUZO, a 30 operatera obustavilo je proces proizvodnje. Nadzorima je utvrđeno da je 38 operatera ishodilo OUZO, a svi podneseni zahtjevi izrađeni su putem ovlaštene osobe.

Najviše nepodnesenih zahtjeva za ishođenje propisanog akta, 10 (63%) odnosi se na operatere (lokacije) za djelatnost 6.6.(a) - Intenzivan uzgoj peradi s više od 40 000 mjesta za perad, te 3

(19%) za djelatnost 3.5. - Izrada keramičkih proizvoda pečenjem, osobito crjepova, opeke, vatrostalne opeke, pločica, kamenine ili porculana, proizvodnog kapaciteta preko 75 tona na dan i/ili kapaciteta peći preko 4 m³ i gustoće stvrdnjavanja preko 300 kg/m³ po peći, te po jedan operater za djelatnosti 4.1.(h), 6.4.(b) i 6.6. (b).

Broj nadziranih operatera, broj nadzora, broj obveza na zapisnik i poduzete mjere od strane IZO prikazan je u Tablici 1.

Tablica 1: Nadzirani operateri, provedeni nadzori i poduzete mjere IZO

Broj nadziranih operatera	Broj nadziranih lokacija	Broj nadzora	Broj operatera kojima je izrečena obveza na zapisnik	BROJ RJEŠENJA								OPTUŽNI PRIJEDLOZI			
				ZOZO		ZOO (ZOGO)		ZOZZ		ukupno		Podneseni optužni prijedlozi			
				doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	ZOZO	ZOO (ZOGO)	ZOZZ	ukupno
155	162	183	61	2	1	13	10	12	9	27	20	1	2	0	3

Od 110 nadziranih operatera koji su u postupku ishodaenja propisanog akta, kod 37 (34%) utvrđene su nepravilnosti odnosno povrede odredbi propisa. U cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti tijekom 2013. godine doneseno je 27 rješenja od kojih 13 na temelju Zakona o otpadu odnosno Zakona o održivom gospodarenju otpadom, 12 rješenja na temelju Zakona o zaštiti zraka i 2 rješenja na temelju Zakon o zaštiti okoliša. Rješenja donesena na temelju Zakona o otpadu i Zakona o održivom gospodarenju otpadom u većini slučajeva odnose se na vođenje propisane dokumentacije (očevidnici o nastanku i tijeku otpada, planovi gospodarenja otpadom), uklanjanje nepropisno uskladištenog otpada i zabranu materijalne uporabe otpada. Rješenja na temelju Zakona o zaštiti zraka izdana su zbog neobavljenih mjerenja emisije onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, a rješenja na temelju Zakona o zaštiti okoliša odnosila su se na obvezu izrade Izvješća o sigurnosti, te zabrane rada postrojenja. Ukupno je izvršeno 20 rješenja, a nadležnim prekršajnim sudovima podnesena su 3 optužna prijedloga, od kojih 2 na temelju Zakona o otpadu i Zakona o održivom gospodarenju otpadom i 1 na temelju Zakona o zaštiti okoliša. Na zapisnik je ukupno naređeno izvršenje 61 mjere, od toga 15 mjera na temelju Zakon o zaštiti okoliša, 14 mjera na temelju Zakona o otpadu i Zakona o održivom gospodarenju otpadom i 32 mjere na temelju Zakona o zaštiti zraka. Sve zapisnikom naređene mjere su izvršene.

Broj operatera za koje je utvrđeno da su obveznici OUZO prema djelatnosti iz Priloga I. Uredbe, prilog je 1. ovoga izvješća.

Neki od operatera imaju više djelatnosti po kojima su obveznici ishodaenja propisanog akta (npr. Petrokemija d.d., Kutina – 7 djelatnosti; INA Industrija nafte d.d., Rafinerija nafte Rijeka, - 2 djelatnosti; INA – Industrija nafte d.d., Rafinerija nafte Sisak – 2 djelatnosti, Duropack Belišće d.o.o. – 2 djelatnosti, Koka d.d.- Profitni centar mesna industrija – 3 djelatnosti, itd.).

Najveći broj operatera, njih 22, obveznici su ishodaenja propisanog akta prema djelatnosti 6.6.(a) - Intenzivan uzgoj peradi s više od 40 000 mjesto za perad, 13 operatera prema djelatnost 1.1. - Postrojenja s izgaranjem, nazivne toplinske snage preko 50 MW, a ostale djelatnosti imaju 10 ili ispod 10 obveznika.

Ocjena provedbe nadzora

Obzirom da se veći dio operatera nadzire duži niz godina u okviru koordiniranih i redovnih inspekcijskih nadzora, može se zaključiti da temeljem provedenih nadzora ove tematske cjeline svi operateri koji imaju ishodne OUZO postupaju u skladu s propisanim uvjetima, te se samo kod operatera koji su u postupku ishođenja propisanog akta primjenjivale odgovarajuće upravne mjere i mjere na zapisnik koje su u primjerenom roku otklonjene.

Ocjenjuje se da u 2013. godini nadzorima obuhvaćen zadovoljavajući broj subjekata (73%) u odnosu na planirani broj subjekata.

4.1.2. Prekogranični promet otpada

RH je, postavši punopravna članica EU, obvezna direktno provoditi sve uredbe Zajednice, pa tako i Uredbu (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada (SL L 190, 12.7.2006.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Uredbom Komisije (EU) br. 255/2013 kojom se, u svrhu prilagodbe znanstvenom i tehničkom napretku, dopunjuju prilozi I.C, VII. i VIII. Uredbe (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada (SL L 79, 21.3.2013.) (Uredba o pošiljkama otpada), kao i sve uredbe koje se odnose na njene izmjene i dopune, što je značilo da su se i inspektori zaštite okoliša morali prilagoditi novonastaloj situaciji.

Kako bi se IZO olakšalo postupanje u primjeni ove regulative, Služba za međunarodnu suradnju UIP provodila je u okviru twinning programa IPA 2009 projekt „Jačanje kapaciteta za provedbu nadzora prekograničnog prometa otpadom“, koji je odobren od strane Europske Komisije (EK). Detalji o provedbi ovog projekta opisani su u posebnom poglavlju. S obzirom da je u srpnju 2013 godine stupio na snagu Zakon o održivom gospodarenju otpadom, temeljem kojeg su nastupile nove okolnosti i u području prometa otpadom (najava 3 dana unaprijed za pošiljke sa zelene liste otpada i dr.), pred inspektore zaštite okoliša, kao i ovlaštenike, stavljeni su dodatni zahtjevi.

Tijekom 2013. godine inspekcijski nadzor prekograničnog prometa otpada obavljen je na 14 cestovnih prijelaza, u 1 luci, na 1 željezničkom prijelazu te u 8 carinarnica. Pritom je obavljeno ukupno 79 inspekcijskih nadzora prekograničnog prometa otpada, od čega 56 redovnih/planiranih i 23 izvanredna inspekcijska nadzora, a pregledano je 96 vozila, 2 vlaka i 3 brodska kontejnera. Broj izvanrednih inspekcijskih nadzora znatno se povećao u odnosu na prethodne godine, naročito zahvaljujući činjenici da su carinski službenici tijekom provedbe twinning projekta IPA 2009 „Jačanje kapaciteta za provedbu nadzora prekograničnog prometa otpadom“ unaprijedili svoja znanja iz područja prometa otpada i shvatili važnost prevencije ilegalnih pošiljki otpada te sukladno stečenim znanjima i djelovali na način da su lakše prepoznavali pošiljke otpada i o tome obavješćivali IZO. U nadzorima je sudjelovalo 30 inspektora iz 5 područnih jedinica (PJ), odnosno 16 ispostava (u nadzoru nisu sudjelovali inspektori iz ispostava Zadar, Šibenik, Bjelovar i Virovitica).

Redovni inspekcijski nadzori su se obavljali isključivo u uredovno radno vrijeme što je imalo za posljedicu da je tijekom nadzora obavljen znatno manji broj pregleda vozila u odnosu na razdoblje do 2011. godine, a za vrijeme nekih od nadzora nije evidentirana niti jedna pošiljka otpada. Prema informacijama carinskih službenika najveći dio pošiljaka prometuje tijekom poslijepodnevni i noćnih sati kada inspekcija zaštite okoliša nije nazočna. Zbog nepravilnosti utvrđenih inspekcijskim nadzorima u 2013. godini zabranjen je uvoz 6 pošiljki, te izvoz 5 pošiljki otpada kao i 1 provoz. U istoj godini, temeljem optužnih prijedloga iz 2009. godine, Prekršajni sud je izrekao 1 novčanu kaznu u iznosu od 2.000,00 kuna, dok je za 1 optužni prijedlog proglašena zastara. Temeljem optužnog prijedloga iz 2010. godine izrečena je

novčana kazna u iznosu od 4.000,00 kuna, a temeljem 3 optužna prijedloga iz 2012. godine izrečene su novčane kazne u ukupnom iznosu od 11.700,00 kuna. Za prekršaje učinjene u 2013. godini IZO je podnijela 4 optužna prijedloga, od kojih je temeljem 3 optužna prijedloga nadležni Prekršajni sud izrekao kazne u ukupnom iznosu od 6.400,00 kuna.

4.1.3. Odlagališta otpada u sanaciji, provedbe mjera zaštite od požara

Prema službenim podacima Agencije za zaštitu okoliša (<http://gospodarenje-otpadom.azo.hr/>, stanje 31.12.2013.) u RH je registrirano 235 odlagališta otpada od čega su 146 aktivna, a 89 je zatvorenih odlagališta. U vezi sa sanacijom tih 235 odlagališta na 148 odlagališta sanacija je u pripremi, na 46 odlagališta sanacija je u tijeku, a na 41 odlagalištu sanacija je završena.

Sanacija odlagališta

Sanacija odlagališta otpada u RH je propisana odredbama Zakona o otpadu (NN, br. 178/04, 11/06, 60/08, 87/09 vrijedio do 23.7.2013. godine), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN, 94/13, stupio na snagu 23.7.2013. godine) i Pravilnika o načinu i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN, br. 117/07 i 111/11). Temeljem navedenoga, postojeća odlagališta koja ne udovoljavaju propisanim uvjetima moraju biti sanirana i/ili zatvorena najkasnije godinu dana od dana puštanja u rad centra za gospodarenje otpadom za područje županije na čijem se području nalaze, odnosno, sukladno odredbama Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, sva postojeća odlagališta u RH moraju ispunjavati propisane uvjete do 31. prosinca 2018. godine. Člankom 25. stavkom 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisano je da je zabranjeno odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u RH nakon 31. prosinca 2017. godine. U svrhu rješavanja uređenja postojećih odlagališta, većina općina i gradova je s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU) zaključila ugovor o sufinanciranju radova na sanaciji i izradi potrebne dokumentacije.

Odobrenja za rad odlagališta

Kao i svih godina do sada, tako je i za 2013. godinu potrebno istaknuti problem nedostataka odobrenja za rad pojedinih odlagališta otpada. Naime, djelatnost odlaganja otpada na odlagalištima smije se obavljati samo ukoliko osoba koja upravlja odlagalištem posjeduje dozvolu propisanu Zakonom o otpadu, a koju izdaju nadležna upravna tijela županija, odnosno Grada Zagreba. Iako ovaj problem postoji na cijelom području RH, najviše odlagališta bez odobrenja za rad je na području Splitsko-dalmatinske županije, te otocima Dubrovačko-neretvanske županije. IZO je godinama upozoravala na ovaj problem, kako upravitelje odlagališta tako i nadležna upravna tijela, vodeći pri tome računa o osjetljivosti problema i posljedicama po stanovništvo, no reakcija odgovornih osoba je izostala. Slijedom toga je IZO u 2013. godini rješenjima zabranila odlaganje otpada na pojedinim odlagalištima otpada koja nemaju propisanu dozvolu. IZO je u 2013. godini obavljala redoviti godišnji nadzor odlagališta temeljem odredbi Zakona o otpadu, Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Pravilnika o načinu i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada, te u skladu s obvezama iz Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2013. godini (NN, br. 56/2013) (Program). Sukladno obvezama iz Programa, Ministarstvo je bilo izvršitelj zadatka iz točke 22. u suradnji s inspeksijskim službama Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva zdravlja te predstavnicima općina i gradova, a rok za izvršenje je bio 31. svibnja 2013. godine.

Slijedom navedenoga IZO je u 2013. godini obavila nadzore aktivnih i zatvorenih odlagališta otpada, kao i „divljih“ odlagališta na ukupno 115 lokacija u županijama na jadranskom području te 195 lokacija u županijama na kontinentalnom području, i to:

- 160 službenih odlagališta na koja se odlaže otpad (67 lokacija u županijama na jadranskom području i 93 lokacija u županijama na kontinentalnom području),
- 48 odlagališta koja su zatvorena (10 lokacija u županijama na jadranskom području i 38 lokacija u županijama na kontinentalnom području),
- 11 lokacija odlaganja građevinskog otpada,
- 91 lokacije nekontroliranog „divljeg“ odlaganja otpada (27 lokacija u županijama na jadranskom području i 64 lokacija u županijama na kontinentalnom području).

Broj nadziranih odlagališta u razdoblju od 2010. do 2013. godine prikazan je u Tablici 2.

Tablica 2: Nadzori IZO na odlagalištima otpada u RH u razdoblju od 2010. do 2013. godine

	2010.			2011.			2012.			2013.		
	Jadransko područje	Kontinentalno područje	Ukupno:	Jadransko područje	Kontinentalno područje	Ukupno:	Jadransko područje	Kontinentalno područje	Ukupno:	Jadransko područje	Kontinentalno područje	Ukupno:
Odlagališta na koja se odlaže otpad	69	95	164	70	97	167	68	97	165	67	93	160
Odlagališta koja su zatvorena / ne koriste se / sanirana	13	34	47	5	46	51	7	39	46	10	38	48
Lokacija odlaganja građevinskog otpada	11	0	10	13	0	13	7	0	7	11	0	11
Ukupno:	93	129	221	88	143	231	82	136	218	88	131	219
Lokacija nekontroliranog „divljeg“ odlaganja otpada	44	154	198	51	123	174	46	88	134	27	64	91
Ukupno:	137	282	419	139	266	405	128	224	352	115	195	310

Požari na odlagalištima otpada

Iz podataka o nastanku požara na odlagalištima otpada, utvrđeno je da je do konca lipnja 2013. godine na području 5 županija evidentirano 7 požara ili dimljenja na 7 odlagališta, i to na odlagalištima: Bare/Visočica (Donji Lapac, Ličko-senjska županija), Bikarac (Šibenik, Šibensko-kninska županija), Leć (Vodice, Šibensko-kninska županija), Borovik Grohote (Šolta, Splitsko-dalmatinska županija), Vučje brdo, Plano (Trogir, Splitsko-dalmatinska županija), Kokojevica (Lumbarda, Dubrovačko-neretvanska županija), Molvine (Mala Subotica, Međimurska županija).

Najčešći uzrok nastanka požara na odlagalištima otpada je samozapaljenje otpada ili paljenje od strane poznate ili nepoznate osobe.

Inspekcijske mjere

IZO je od 2010. do 2013. godine naredila ukupno 284 mjere koje se odnose na uklanjanje nepravilnosti na odlagalištima otpada, i to 2010. (80), 2011. (101), 2012. (56) i 2013. (47).

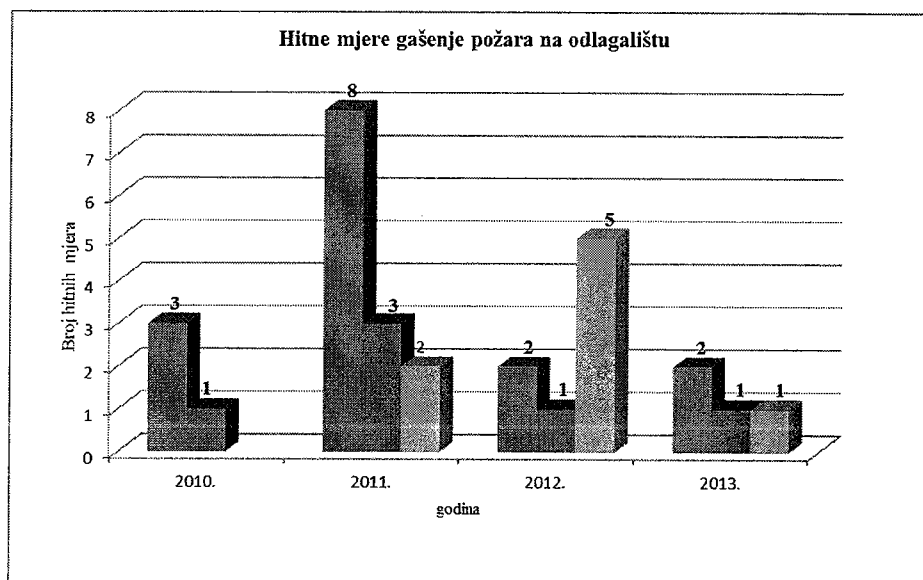
Rješenjima je upraviteljima odlagališta ili općinama i gradovima naređeno poduzimanje mjera za uklanjanje nepravilnosti na odlagalištima: izrada i vođenje propisane dokumentacije, izgradnja sustava odvodnje procjednih voda, prekrivanje odloženog otpada, gašenje požara, uklanjanje otpada s odlagališta koji nije prihvatljiv za odlaganje, zabranu odlaganja otpada na odlagalište koji je neprihvatljiv za odlaganje, postavljanje propisanih oznaka, uređenje zelenog pojasa oko odlagališta, postavljanje ograde oko odlagališta, provođenje mjera zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša, uklanjanje otpada odloženog izvan odlagališta, odnosno na lokacijama „divljih odlagališta“ i sprječavanje daljnjeg odlaganja otpada na tim lokacijama te sanaciju otpadom onečišćenog tla.

Zbog nedostatka propisanih dozvola za odlagališta otpada, IZO je rješenjima zabranila odlaganje svih vrsta otpada za odlagališta: Jelenčići V-a u Pazinu, gradski deponij u Zaprešiću, Vučje brdo Plano u Trogiru i Leć u Vodicama te zabranu odlaganja svih vrsta otpada, osim miješanog komunalnog otpada KB 20 03 01, za odlagalište Prudinec-Jakuševac u Zagrebu. Također su nadležnim sudovima podnesena 4 optužna prijedloga

Hitne mjere

Hitne mjere je IZO naređivala temeljem članka 193. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 110/07) u slučaju izbijanja požara na odlagalištima otpada.

Hitne mjere su uključivale gašenje požara na odlagalištu, prekrivanje odlagališta inertnim materijalom i zabranu odlaganja otpada dok se požar ne ugasi, i to 2010. (4), 2011. (13), 2012. (8) i 2013. (4).

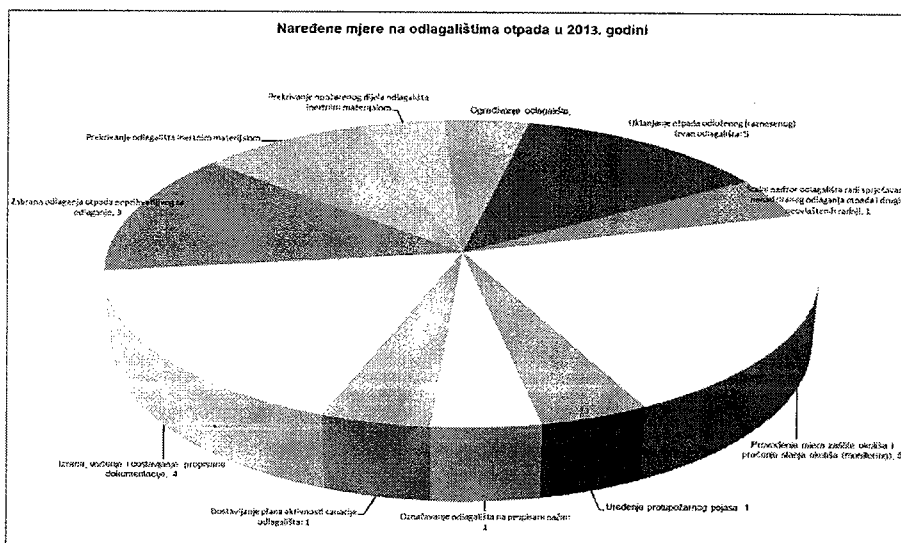
Graf 1. *Broj hitnih mjera u razdoblju od 2010. do 2013. godine*

Mjere usklađenja uvjeta rada na odlagalištu

Od ukupnog broja naređenih mjera (23), najviše je naređivano provođenje mjera zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša (5), prekrivanje odlagališta inertnim materijalom (2), uklanjanje otpada odloženog (raznesenog) izvan odlagališta (3) i zabrana odlaganja otpada neprihvatljivog za odlaganje (3).

Od ostalih mjera, po 1 mjera odnosila se na: izradu, vođenje i dostavljanje propisane dokumentacije, prekrivanje opožarenog dijela odlagališta inertnim materijalom, ograđivanje

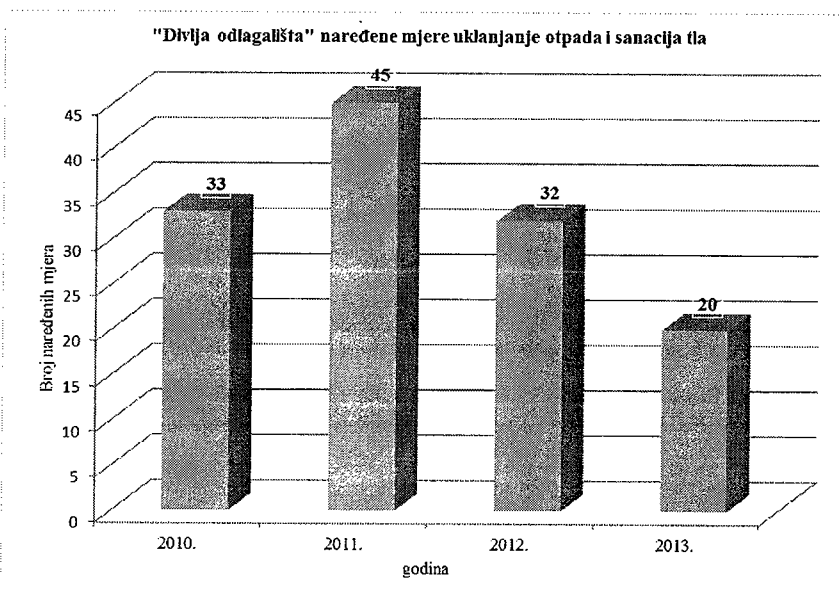
odlagališta, stalni nadzor odlagališta radi sprječavanja nenadziranog odlaganja otpada i drugih neovlaštenih radnji, uređenje protupožarnog pojasa, označavanje odlagališta na propisani način, zabranu odlaganja otpada bez propisane dokumentacije ili dozvole, ograđivanje odlagališta i dostavljanje plana aktivnosti sanacije odlagališta.

Graf 2. Struktura mjera IZO naređenih u 2013. godini

Uklanjanje otpada i sanacija tla („divlja odlagališta“)

Vežano za naređene mjere na „divljim“ odlagalištima otpada, IZO je u razdoblju od 2010. do 2013. godine donijela ukupno 177 rješenja kojima je naređeno uklanjanje otpada i sanacija otpadom onečišćenog tla, i to: 2010. (33), 2011. (45), 2012. (32) i 2013. (20).

Graf 3. Broj naređenih mjera uklanjanja otpada i sanacije tla u razdoblju od 2010. do 2013. godine

Ocjena provedbe nadzora

U razdoblju do završetka sanacije, odnosno zatvaranja odlagališta, IZO obavlja nadzore odlagališta prema godišnjem planu rada, a naređenim mjerama i podnesenim optužnim

prijedlozima doprinosi ostvarivanju uvjeta za poboljšanje stanja na tim lokacijama i smanjenju njihovog negativnog utjecaja na okoliš i zdravlje ljudi.

U 2013. godini obavljen je nadzor svih odlagališta otpada sukladno planu rada te dodatno i lokacija „divljih odlagališta otpada“ koje prije toga nisu bile poznate IZO, a saznanje o njima je IZO dobila putem prijave ili obilaskom terena, a ne od općina i gradova, iako su oni dužni o tome imati popis i redoslijed aktivnosti sanacije.

Kao i svih godina do sada, i u 2013. godini IZO se susretala s problemom nedostataka odobrenja za rad pojedinih odlagališta otpada na cijelom području RH, s time da je najviše odlagališta bez odobrenja za rad na području Splitsko-dalmatinske županije.

Za rješavanje problema „divljih“ odlagališta otpada i nedostatka odobrenja za rad odlagališta otpada koja se koriste nužna je veća angažiranost predstavnika jedinica lokalne i regionalne samouprave

4.1.4. Obveznici dozvole za ispuštanje stakleničkih plinova

Staklenički plinovi su ugljikov dioksid (CO₂), perfluorouglicji (PFC), didušikov oksid (N₂O) metan (CH₄) i sumporov heksafluorid (SF₆), koji u atmosferi apsorbiraju dio sunčevog zračenja, čime dolazi do zagrijavanja atmosfere i stvaranja tzv. "učinka staklenika", što dovodi do promjena temperature zraka, količine oborina i ostalih klimatoloških elemenata. Glavni izvori emisija stakleničkih plinova su u sektoru energetike, prometa, industrije, poljoprivrede, šumarstva i gospodarenja otpadom, a temeljna zadaća je smanjenje emisija bez ugrožavanja gospodarskog razvoja, konkurentnosti tvrtki, individualnog standarda i zaposlenosti.

Planom rada inspekcije zaštite okoliša za 2013. godinu predviđen je nadzor 60 od ukupno 81 obveznika ishođenja dozvole za emisije stakleničkih plinova s popisa postrojenja obveznika ishođenja dozvola iz Plana raspodjele emisijskih kvota stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj (NN, br. 76/09).

Svrha Plana raspodjele emisijskih kvota stakleničkih plinova je uspostava sustava praćenja emisija kod subjekata obuhvaćenih Planom, verifikacija emisijskih podataka, godišnje izvješćivanje o emisijama iz postrojenja te uspostava sustava trgovanja emisijskim jedinicama, čija primjena je započela danom stupanja RH u EU.

Prva faza trgovanja uspostavljena je za razdoblje 2010.-2012. godine i obuhvaćala je praćenje te izvješćivanje o emisijama iz postrojenja. Od 1. siječnja 2013. godine nastupila je druga faza, tijekom koje je započela besplatna i djelomično besplatna alokacija emisija za industrijska postrojenja te priključenje na EU-ETS sa svrhom kupovine emisijskih jedinica putem dražbe za postrojenja za proizvodnju električne energije. Praćenje i izvješćivanje nastavlja se i u drugom razdoblju.

Početkom 2013. godine u europski sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova (eng. EU Emission Trading Scheme, EU ETS) uključeno je 59 postrojenja, a 13 postrojenja koja su isključena iz sustava ETS-a (što se odnosi samo na trgovanje) obveznici su praćenja i izvješćivanja sukladno članku 112. Zakona o zaštiti zraka (NN, br. 130/11) te će biti pokriveni plaćanjem posebne naknade FZOEU.

Nadzor pravnih osoba – obveznika ishođenja dozvole za emisije stakleničkih plinova, obavljen je temeljem Zakona o zaštiti zraka (NN, br. 130/11) i drugih provedbenih propisa, a obuhvaćeni su gospodarski subjekti elektroenergetskog sektora veći od 20 MW te energetske intenzivne industrije (proizvodnja željeza i čelika, cementa, vapna, keramike, papira, stakla, aluminija).

Tijekom inspekcijskih nadzora planiranih postrojenja, IZO je utvrđivala djelatnost uslijed koje dolazi do emisije stakleničkih plinova, izvor emisije stakleničkih plinova (vrsta goriva odnosno sirovine), da li je ishođena dozvola za emisiju stakleničkih plinova te eventualne promjene tehničko – tehnoloških karakteristika postrojenja uključujući promjenu vrste goriva, sirovine ili drugih tvari koje se koriste, zatim dostavu izvješća o emisijama te izvješća o verifikaciji Agenciji za zaštitu okoliša (AZO), kao i ostale brojne obveze koje su operateri dužni poduzeti.

Ocjena provedbe nadzora

Popis postrojenja predviđenih za inspekcijski nadzor preuzet je s liste od 74 postrojenja koja imaju dozvolu za emisije stakleničkih plinova MZOIP-a, od čega dva postrojenja (Gredelj d.o.o. i Kraš d.d.), iako su prvobitno bili navedeni na popisu, nisu obveznici ishođenja dozvole za emisije stakleničkih plinova.

Nadzorima je pregledano ukupno 59 postrojenja. Na 8 lokacija utvrđeno je da postrojenja ne rade, ali u skladu s člankom 22. stavak 2. Pravilnika o načinu besplatne dodjele emisijskih jedinica postrojenjima (NN, br. 43/12) smatra se da postrojenje obavlja djelatnost ukoliko se redovito održava, posjeduje dozvolu za emisije stakleničkih plinova, te je tehnički moguće započeti s radom bez fizičkih promjena postrojenja.

Nadzorima je utvrđeno da se 4 postrojenja redovito održavaju, a ostala su, u skladu s odredbama članka 22. Pravilnika o načinu besplatne dodjele emisijskih jedinica, trajno prestala s radom.

U provedenim nadzorima izdana su 2 rješenja temeljem Zakona o zaštiti zraka kojima je naređena prijava u Registar Europske Unije te dostava verificiranog izvješća o emisijama stakleničkih plinova u AZO. Uklanjanje uočenih nedostataka i nepravilnosti naređeno je i zapisnikom na 3 lokacije operatera zbog neusklađenosti podataka o godišnjoj emisiji CO₂ u verificiranom izvješću i u Registru onečišćavanja okoliša.

O utvrđenim nepravilnostima provedena je kontrola izvršenja rješenja, te su stranke postupile po rješenju, a o nepravilnostima unesenim u zapisnik operateri su dostavili pisano očitovanje. Tijekom 2014. godine planira se nastavak tematskog nadzora u preostalih 11 postrojenja s popisa pravnih osoba koje su ishodile dozvolu.

4.1.5. Tvari koje oštećuju ozonski sloj i fluorirani staklenički plinovi

IZO je tijekom trećeg i četvrtog kvartala (srpanj-prosinac) 2013. godine obavila nadzore u sklopu tematske cjeline „Operateri opreme i/ili sustava koji sadrže 30 kilograma i više kontroliranih tvari ili fluoriranih stakleničkih plinova“.

Prvi puta se, kao zasebna tematska cjelina, nadzirao rad operatera opreme i sustava koji sadrže kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove i njihova usklađenost s odredbama Zakona o zaštiti zraka i Uredbom o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima (NN, br. 92/12).

Svrha nadzora je bila utvrditi da li je operater poduzeo potrebne mjere u cilju održavanja i sprječavanja propuštanja opreme i sustava kontroliranih tvari ili fluoriranih stakleničkih plinova u atmosferu (sustavna kontrola, provjere propuštanja, popravak u slučaju propuštanja, naknadna provjera propuštanja i zahtjevi vezani uz novu opremu), da li se vodi propisana dokumentacija o servisu (zapisnici servisera, SK1-servisne kartice za rashladne sustave i SK2- servisne kartice za protupožarne sustave), da li su dostavljene obavijesti Ministarstvu o uključivanje opreme i sustava u uporabu (PNOS obrazac), te koriste li se u sustavima plinovite tvari koje su zabranjene ili čija je uporaba ograničena.

Ocjena provedbe nadzora

U obavljanju nadzora sudjelovali su inspektori zaštite okoliša iz svih pet Područnih jedinica s nadležnim Ispostavama, a dio nadzora je obavljen od strane inspektora iz Središnje službe MZOIP-a. Na području RH od ukupnog planiranog broja nadziranih operatera (79), odrađeno je 87,34 % nadzora (69).

Utvrđeno je da četiri poslovna subjekta nisu bila aktivna u vrijeme obavljanja inspekcijskih nadzora. Od ukupno 65 nadziranih operatera (10 je neodrađeno, 4 ne posluju), 53 ima instaliranu opremu ili sustav s količinom radne tvari većom od 30 kg.

Pojedini operateri imaju više poslovnih jedinica, u nekim slučajevima i na području više županija, te je u sklopu 65 operatera ukupno obavljeno 116 nadzora poslovnih jedinica. Kada se uzme u obzir ukupan broj nadzora, uključujući prvi nadzor - OC1, ponovljeni nadzor - OC2 i kontrolu izvršenja rješenja - KIR, u sklopu ove tematske cjeline ukupno je odrađeno 125 inspekcijskih nadzora.

Najčešće nepravilnosti u postupanju operatera, utvrđene u inspekcijskim nadzorima, su nedostavljanje obavijesti o uključivanje opreme i sustava koje sadrže kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove u MZOIP-u (24,2%), ne vođenje servisnih kartica na propisanim obrascima (17,74%). U nekoliko slučajeva servisne kartice su se vodile, ali ne na propisanim obrascima.

Redovite kontrole propuštanja, koje je za sustave iznad 30 kg i više potrebno obavljati najmanje jednom svakih 6 mjeseci, obavljaju se od strane 78,46 % operatera. Do propuštanja plinova u atmosferu je došlo unutar 19,35% operatera. Propuštanja su sanirana i obavljene su naknadne kontrole kako bi se provjerilo da je popravak bio uspješan, osim u jednom slučaju kada provjera nakon propuštanja nije sanirana niti obavljena. Operateri s ugrađenim sustavima s više od 300 kg kontroliranih tvari ili fluoriranih stakleničkih plinova (14), imaju sukladno Uredbi, ugrađene sustave za detekciju propuštanja, koji se kontroliraju svakih 12 mjeseci.

Inspekcijskim nadzorima je utvrđena prisutnost halona u protupožarnim sustavima unutar pet operatera, kojima se naredilo uklanjanje halona uz dodatni rok. Uporaba halona je zbog visokog faktora oštećenja ozonskog sloja od 2010. godine zabranjena, osim za kritične namjene, te su ih operateri bili dužni izbaciti iz uporabe putem ovlaštenih serviser.

Haloni se predaju u banku halona koja se nalazi u Vatro-servis-u d.o.o. u Trnovcu Bartolovečkom. Operateri s ugrađenim halonima upoznati su sa svojom zakonskom obvezom uklanjanja halona iz uporabe, koju do sada nisu ispunili budući da su zahtjevi vezani uz ugradnju nove opreme povezani s velikim financijskim izdacima.

Prisutnost plina R12, čija je uporaba također zabranjena, nije zatečena niti kod jednog operatera. Inspektorima su predočeni dokazi o njihovom uklanjanju i zamjeni u dva slučaja. Utvrđena je znatna prisutnost plina R 22 u sustavima za hlađenje (46 subjekata), čija je uporaba u rashladnim sustavima dozvoljena do kraja 2014. godine, a čije stavljanje na tržište i servisiranje novim plinom nije dozvoljeno, već serviser mora ostaviti dokaz da je servis obavljen oporabljenim plinom.

Operateri su usmeno upozoreni od strane inspektora da je uporaba plina R-22 ograničena, te ih je sukladno Uredbi, do 31.12.2014. godine, potrebno zamijeniti plinovima prihvatljivijim za okoliš, koji imaju manji faktor oštećenja ozonskog sloja.

Zbog utvrđenih nepravilnosti u inspekcijskim nadzorima pokrenuto je ukupno 30 upravnih postupaka, 19 zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti zraka (dostava PNOS obrazaca - 9, vođenje SK1 i SK2 kartica - 8, mjerenje GVE - 2, provjera nakon propuštanja - 1) i 11 zbog

povreda odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom (vođenje očevidnika otpada na ONTO obrascima - 7 i izrada i dostava planova gospodarenja otpadom na PGO-PO obrascima - 4). Od ukupno 30 izdanih rješenja, do kraja 2013. godine je obavljeno 9 kontrola izvršenja rješenja, kojima je utvrđeno da su stranke postupile po naređenim mjerama.

Jedan dio nepravilnosti u postupanju operatera je ispravljen na način da se zapisnikom naredila mjera njihovog otklanjanja (kod 24 subjekta), što je u zadanom roku i izvršeno. Nadležnom prekršajnom sudu podnesena su dva optužna prijedloga, jedan zbog povrede odredbi Zakona o zaštiti zraka i jedan zbog povrede odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Na temelju odabranih subjekata, inspeksijskim nadzorima je postignut uvid u postupanje operatera opreme i sustava koji sadrže kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove u nepokretnim uređajima za hlađenje i klimatizaciju, dizalicama topline, te nepokretnim protupožarnim sustavima u RH.

Operateri opreme i sustava dužni su poduzeti sve potrebne tehnički izvedive mjere kako bi se spriječilo propuštanje, otklonilo svako otkriveno propuštanje i smanjile emisije kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova u atmosferu. Navedene plinovite tvari imaju visok faktor oštećenja ozonskog sloja, te se nadzorom nad njihovom uporabom utječe na smanjenje globalnog zatopljenja.

Zbog značajne uloge operatera koji svojim postupanjima i poduzimanjem mjera direktno utječu na očuvanje i zaštitu ozonskog sloja i u svrhu podizanja svijesti o važnosti tematike, predlažu se daljnji nadzori ove tematske cjeline.

4.1.6. Tehnički standardi zaštite okoliša pri skladištenju, distribuciji i punjenju benzina

Tehničkim standardima zaštite okoliša donesenim na temelju Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 110/07) propisani su uvjeti i načini poslovanja operatera koji obavljaju skladištenje, distribuciju i punjenje benzina i osigurava se smanjivanje onečišćivanja zraka od emisija hlapivih organskih spojeva te postižu ciljne vrijednosti ukupnoga godišnjeg gubitka benzina na terminalima, benzinskim postajama i pokretnim spremnicima i osigurava se smanjivanje onečišćivanja zraka od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama.

Inspeksijskim nadzorima utvrđivana je usklađenost benzinskih postaja i terminala u županijama i Gradu Zagrebu s odredbama Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina (NN, br. 135/06) i Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama (NN, br. 5/11) u vezi ugradnje opreme za povrat benzinskih para.

Obavljeno je 557 nadzora na 500 lokacija pri čemu je obuhvaćeno 60% ukupno prijavljenih BP/T u bazi AZO (<http://goriva.azo.hr/iszo/kago/>).

Skladištenje i distribucija benzina

Neusklađenosti s tehničkim standardima zaštite okoliša skladištenja i distribucije benzina, utvrđene su u nadzorima provedenim na lokacijama 8 benzinskih postaja i 5 terminala.

Neusklađeni su Terminal goriva Antunović, Sesevski Kraljevec, ANTUNOVIĆ TA d.o.o. (instalacija opreme u fazi montaže), Terminal za skladištenje naftnih goriva Žitnjak, Zagreb, JANAF d.d. (u postupku nabave i ugradnje opreme), Terminal Sisak sa spremnicima benzina INA d.d., (u postupku ishođenja OUZO), Terminal Rijeka INA d.d., Kostrena, (obveznik

ishođenja OUZO, predan zahtjev za utvrđivanje OUZO s hodogramom aktivnosti usklađenja s tehničkim standardima), te Terminal PJ Terminal Osijek, Ina d.d. i benzinske postaje BP ATIKA Kraljevec na Sutli Obrt ATIKA, BP Pula Lukoil Croatia d.o.o., BP ŠIMA, Zagreb ŠIMA-TIM d.o.o. kojima je naređeno usklađivanje s propisima, a za BP INA d.d. DUBROVNIK GRAD, Dubrovnik planirana je rekonstrukcija postaje.

Izdano je 1 inspekcijsko rješenje temeljem Zakona o zaštiti okoliša kojim je zabranjeno skladištenje benzina na BP zbog povrede članka 18. Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina. Naime, naznačenim člankom propisano je sljedeće:

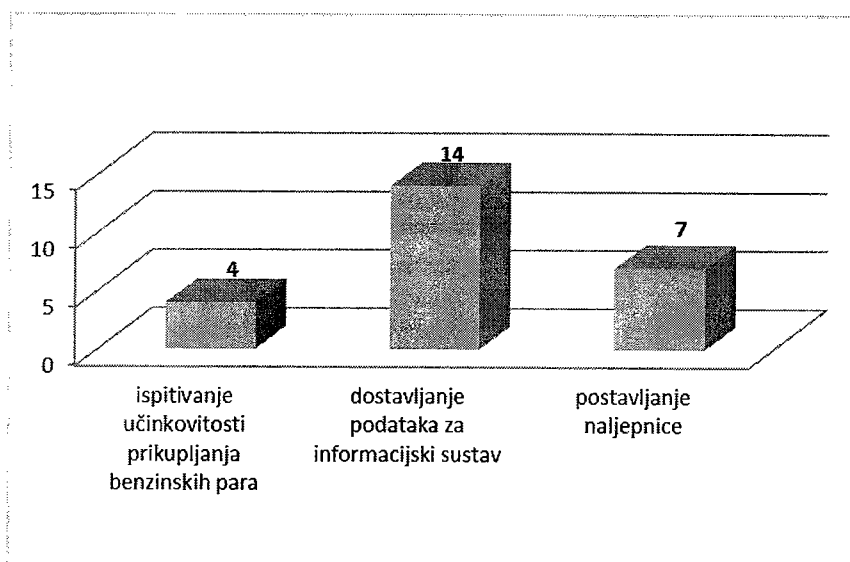
- pare koje se oslobađaju prilikom punjenja spremnika na benzinskim postajama moraju se vratiti u pokretni spremnik preko povratnog cjevovoda;
- povratni cjevovod za odvajanje para mora biti nepropustan;
- utovar benzina u uređaje za skladištenje na benzinskim postajama ne smije se obavljati ako svi potrebni uređaji nisu u funkciji ili ne rade ispravno i pouzdano.

Također je Zapisnicima o obavljenom nadzoru naređeno 7 mjera za otklanjanje utvrđenih neusklađenosti i osiguranje opreme sukladno člancima 18. i 7. Uredbe.

Punjenje motornih vozila benzinom na benzinskim postajama

Inspekcijskim nadzorima obuhvaćene su 424 benzinske postaje. U provedbi nadzora utvrđeno je da je 120 postojećih benzinskih postaja usklađeno s odredbama propisa, te da 304 benzinske postaje zbog protoka - ukupne godišnje količine benzina pretočene iz pokretnih spremnika u benzinsku postaju (500 m^3 ili 100 m^3 u naseljenom mjestu) ili rokova za usklađivanje za benzinske postaje koje imaju protok veći od 3000 m^3 (31. prosinca 2018.), nisu u obvezi primjenjivati tehničke standarde. S obzirom na protok benzina veći od 3000 m^3 , obvezu usklađenja do 31. prosinca 2018. godine imaju 4 nadzirane postojeće benzinske postaje: BP Varaždin Krležina Krležina bb, BP Gospić-Budačka, Budačka 76, Gospić, BP SINJ, Zagrebačka 1, Sinj, BP DUBROVNIK GRAD Vladimira Nadzora 2/c, Dubrovnik.

Izdana su 2 rješenja temeljem Zakona o zaštiti okoliša, (postavljanje naljepnica), zapisnicima o inspekcijskom nadzoru naređeno je 25 mjera za otklanjanje nepravilnosti. Najzastupljenija (14x) naređivana mjera je dostavljanje podataka na propisanom obrascu (prikaz - Graf 4.).

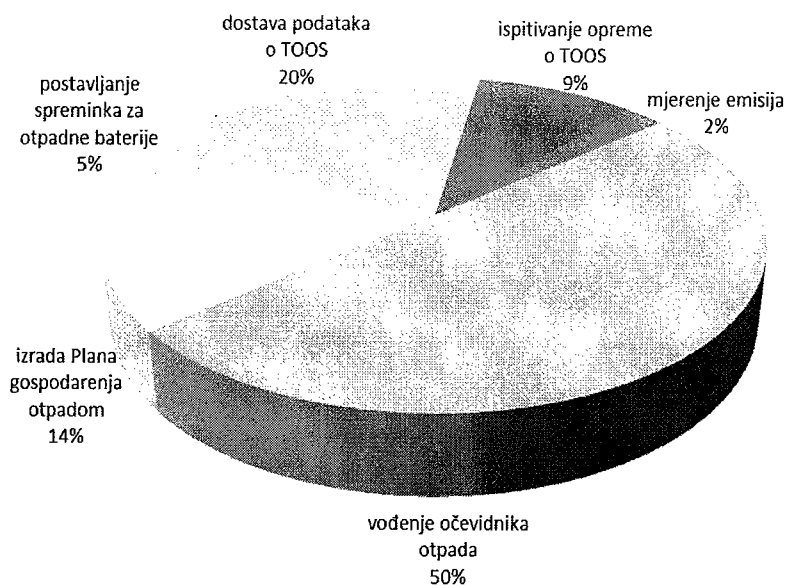
Graf 4.: Naređene mjere u svrhu usklađenja s Uredbom

Uz kontrolu primjene propisanih tehničkih standarda zaštite okoliša, nadzorima benzinskih postaja i terminala kontrolirana je usklađenost tih subjekata s ostalim propisima iz djelokruga rada MZOIP-a. Utvrđene su povrede Zakona o otpadu i Zakona o održivom gospodarenju otpadom u odnosu na vođenje evidencije o nastanku i tijeku otpada te predaju otpada bez izvješća o ispitivanju fizikalnih i kemijskih svojstava opasnog otpada. Slijedom navedenog izdano je 30 rješenja i izrađena su 2 optužna prijedloga.

Na temelju odredbi Zakona o zaštiti zraka izdano je 14 rješenja, a 3 rješenja su izdana temeljem Zakona o zaštiti okoliša. Pripremljena su 3 optužna prijedloga - 2 zbog neispunjavanja obveze dostave podataka u ROO i 1 zbog ometanje rada i provedbe inspekcijskog nadzora.

Zapisnicima o obavljenom inspekcijskom nadzoru naređeno je izvršenje 106 mjera u svrhu otklanjanje nepravilnosti/nedostataka.

Mjere za otklanjanje nepravilnosti prikazane su Grafom 5.

Graf 5.: Zapisnikom naređene mjere otklanjanja nepravilnosti

Ocjena provedbe nadzora

Provedenom tematskom akcijom utvrđeno je zadovoljavajuće stanje usklađenosti benzinskih postaja s tehničkim standardima zaštite okoliša, vezano na obvezu ugradnje opreme za povrat benzinskih para, ali usklađenost s propisima nije zadovoljavajuća kod terminala.

Usklađen je svega 1 terminal i 1 lokacija pokretnih spremnika dok 5 postojećih terminala nije usklađeno s odredbama Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina, iako se usklađenje trebalo postići do 31. prosinca 2012. godine.

4.1.7. Turističke prometnice

Kao i prethodnih godina inspekcija zaštite okoliša je tijekom lipnja i srpnja 2013. na području RH provodila nadzore turističkih prometnica s ciljem uklanjanja nepravilnosti, s posebnim naglaskom na pronalaženje odbačenog otpada.

Ovim tematskim nadzorom obuhvaćene su prometnice u turističkim područjima, odmorišta s pratećim sadržajima (ugostiteljski objekti, hoteli, benzinske postaje), operateri zaduženi za održavanje cesta, te okoliš zaštićenih područja (nacionalni parkovi, parkovi prirode).

U odnosu na prethodne godine, u 2013. godini inspekcija nije detaljno pregledavala sve benzinske postaje, jer je nadzor istih bio predviđen posebnim tematskim nadzorom.

Ocjena provedbe nadzora

Ukupno su pregledane dionice 6 autocesta, 78 državnih, 51 županijskih i 15 lokalnih cesta. Inspekcijskim nadzorima nije utvrđena povreda propisa i odbacivanje otpada na području Grada Zagreba, te Zagrebačke, Varaždinske, Međimurske, Sisačko-moslavačke, Brodsko-posavske, Požeško-slavonske, Vukovarsko-srijemske i Zadarske županije.

Radi nedostataka u vođenju očevidnika o nastanku i tijeku otpada, IZO je izdala 3 rješenja ugostiteljskim objektima. Zbog odbacivanja otpada uz prometnice od strane poznatih i nepoznatih osoba, te predaje otpada neovlaštenim osobama, izdano je ukupno 14 rješenja o uklanjanju otpada i pokrenuto 8 optužnih prijedloga.

U Istarskoj županiji uočen je ostavljeni otpad od iskopa uz prometnicu D200 (naselje Kaldanija). Zbog nepropisno odloženog željeznog otpada HAC-u Tehničkoj jedinici Brinje u Ličko-senjskoj županiji, rješenjem je naređeno uklanjanje istog.

U Splitsko-dalmatinskoj županiji inspekcija je radi odbačenog otpada uz D512 (Vrutak) i Ž6199 izdala 4 rješenja za uklanjanje otpada, te zapisnički upozorila Tehničku jedinicu održavanja Zagvozda da zbrine otpadno željezo uskladišteno dulje od godine dana.

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji je, radi odbačenog građevinskog otpada uz D120, pokrenut upravni postupak, a kontrolnim nadzorom je utvrđeno da rješenje nije izvršeno. Općina Lukač je nakon usmenog upozorenja inspektorice uklonila otpad odbačen na 2 lokacije uz D5 (Virovitičko-podravska županija).

Zbog građevinskog otpada odbačenog na 2 lokacije uz D28 u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, te uz dionicu D1 i D23 u Karlovačkoj županiji, inspekcija je izdala 4 rješenja i pokrenula optužni prijedlog.

U Koprivničko-križevačkoj županiji uočen je odbačeni otpad na području Park šume Župetnica i uz županijsku cestu Ž2091, te je inspekcija izdala rješenje poznatom počinitelju, a Općini Legrad zapisnički naredila uklanjanje istog.

U Krapinsko-zagorskoj županiji nadzorima je utvrđeno odbacivanje građevinskog otpada na dionicama D1, na dvije lokacije uz D307 u naselju Mokrice i uz D205 u mjestu Dubrovčan, te nepravilnosti vezano za uklanjanje otpada putem neovlaštene osobe. Inspekcija je izdala 2 rješenja i pokrenula 7 optužnih prijedloga.

Na području Šibensko-kninske županije kontrolnim nadzorima je utvrđeno da Grad Šibenik, Općina Tisno, Općina Primošten i županija nisu izvršili rješenja izdana prethodnih godina kojima je naređeno uklanjanje divljeg odlagališta komunalnog, glomaznog i građevinskog otpada na dionicama D27, D8 na lokacijama u Brodarici i Grebaštici i dionici D121 Murter-Jezera-Tisno.

Analizirajući broj izdanih rješenja o uklanjanju otpada tijekom perioda od 2010.-2013. god. možemo zaključiti da inspekcijski nadzori turističkih prometnica pridonose sve manjem nekontroliranom odbacivanju otpada u okoliš. Poboļjšana je i suradnja inspekcije zaštite okoliša s jedinicama lokalne samouprave.

Obzirom da se odbacivanje otpada uz prometnice svake godine još uvijek ponavlja, provođenje ovog tematskog nadzora u potpunosti je opravdano.

4.1.8. Uvoznici/proizvođači EE opreme i uređaja, pesticida i DDD sredstava

Uvoznici/proizvođači električne i elektroničke opreme

Planom rada IZO u 2013. godini predviđen je nadzor 100 proizvođača/uvoznika električne i elektroničke opreme (EE-oprema). Ti su proizvođači obveznici plaćanja naknade za zbrinjavanje EE-otpada kao i za ambalažu stavljenju na tržište RH, pa je svrha inspekcijskih nadzora bila kontrola provedbe zakonskih propisa, odnosno kontrola postupanja s otpadom, vođenje propisane evidencije o prikupljanju/zbrinjavanju otpada, te dostava propisanih obrazaca FZOEU. U nadzorima je posebna pozornost posvećena gospodarenju ambalažom i ambalažnim otpadom, odnosno obvezama koje u tom smislu moraju provoditi proizvođači/uvoznici EE-opreme.

Do konca 2013. godine proveden je 81 planirani inspekcijski nadzor. Nakon utvrđivanja stanja na terenu inspektori su utvrdili da je od ukupnog broja nadziranih subjekata njih 79 aktivno, a 2 su brisana iz sudskog registra. Od 77 nadziranih subjekata, 4 se bave proizvodnjom EE-opreme dok su ostali uvoznici EE-opreme. Od aktivnih subjekata koji se bave uvozom/unosom EE-opreme, 58 ih je po definiciji „Proizvođač“ dok ih 15 spada u „Male proizvođače“. Za 8 subjekata je utvrđeno da su jednokratno izvršili uvoz u prijašnjim godinama, za što su dostavili potrebnu dokumentaciju i platili naknadu FZOEU za EE-opremu odnosno strojeve za rad u drugim djelatnostima. Također je utvrđeno da je kod 13 poslovnih subjekata započeo ili okončan stečaj te su oni vođeni kao uvoznici zbog prijašnjih godina, a u 2013. nisu uvozili/unosili EE-opremu.

Uzimajući u obzir sve nadzirane poslovne subjekte, njih 53 izvršava svoje obveze sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom, a 50 ih je zaprimilo rješenje o plaćanju naknade za uvezenu/unesenu EE-opremu. Prema dostavljenim podacima nadzirani subjekti su u 2012. godini na tržište RH stavili 586.567,99 tona EE-opreme, a u 2013. godini 394.721,65 tona. Također su u 2013. godini proizveli 1.166,96 tona EE-opreme. Osim uvoza, neki od nadziranih subjekata su i izvezili proizvedenu EE-opremu tako da je u 2012. godini izvezeno 40.223,71 tona, a u 2013. godini do inspekcijskih nadzora sveukupno 11.506,54 tona EE-opreme, čime su ostvarili pravo na povrat sredstava uplaćenih FZOEU prilikom uvoza komponenti. Obzirom na navedene količine EE-opreme prema prikupljenim podacima od nadziranih subjekata tijekom 2012. godine, isti su na tržište RH, zajedno s EE-opremom, stavili oko 860 tona papirnate i kartonske ambalaže, 270 tona ambalaže od polimernih materijala i 155,5 tona drvene ambalaže.

Podatke o količinama ambalaže stavljene na tržište RH uredno je vodilo 30 nadziranih subjekata, koje su na propisanim obrascima i sukladno Pravilniku o ambalaži i ambalažnom otpadu dostavljali FZOEU, a samo 27 ih je zaprimilo rješenja i platilo naknadu za zbrinjavanje ambalaže. Prema količinama ambalaže koju su stavili na tržište, 15 nadziranih subjekata su „Mali proizvođači“ i nisu u obvezi dostave podataka o ambalaži u FZOEU. Tijekom 2011. godine nadzirani „Proizvođači“ su putem ovlaštenih skupljača zbrinuli 2.018,66 tona vlastite ambalaže, u 2012. godini zbrinuto je 3.236,73 tona, dok je u trenutku inspekcijskih nadzora u 2013. godini zbrinuto 1.200,67 tona ambalaže.

Prodavatelji EE-opreme

Nakon što su odvojeni subjekti koji su jednokratno uvezli EE-opremu, te proizvođači i distributeri sa veleprodajom, preostalo je 46 subjekata koji ujedno i prodaju EE-opremu u maloprodaji od čega je njih 20 osiguralo mogućnost prihvata po načelu „1 za 1“. Prema podacima iz nadzora 8 subjekata je zbrinulo takvu vrstu otpada iz svojih prostora maloprodaje putem skupljača otpada: Flora VTC d.o.o., Kemis-Termoclean d.o.o., M-SAN ECO d.o.o., C.I.A.K. d.d., CE-ZA-R d.d.

Ocjena provedbe nadzora

Inspektori su kod 30 nadziranih „Proizvođača“ uočili jednu ili više nepravilnosti te je sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom unošenjem u zapisnik naređeno otklanjanje nepravilnosti u ostavljenom roku za 24 subjekata od čega je 18 otklonilo svoje nepravilnosti do konca 2013. godine. Izrečeno je 13 upravnih mjera od kojih je 5 izvršeno u 2013. godini, a za ostale su obveze predviđene kontrole izvršenja u 2014. godini.

Kod većine nadziranih subjekata koji se bave uvozom/unosom EE-opreme izvršene su obveze prijave količina EE-opreme ali neki su zanemarivali količine sekundarne i tercijarne ambalaže. Kod bijele tehnike se u većini slučajeva kod subjekata javljao problem razdvajanja količine papira/kartona od ostalih polimera unatoč utvrđenim ukupnim količinama ambalaže. Zbog ne vođenja očevidnika o ambalaži, u nadzoru je bilo potrebno utvrditi koliko subjekata ustvari nema obvezu plaćanja naknade kao „Mali proizvođač“.

Kod nadziranih subjekata koji sami zbrinjavaju svoju sekundarnu odnosno tercijarnu ambalažu utvrđeno je da ovlašteni skupljači odnosno prijevoznici nisu vagali preuzetu otpadnu ambalažu već su količine nakon procjene upisane u prateći list, a unatoč plaćenju naknadi FZOEU dodatno im se naplaćivalo zbrinjavanje otpadne ambalaže po kilogramu. U evidenciji FZOEU glede ambalaže nisu odvojeni jednokratni uvozi i „Mali proizvođači“ od subjekata koji imaju obvezu vođenja i dostave podataka, a potrebno je i brisanje neaktivnih subjekata.

Uvoznici/proizvođači sredstava za zaštitu bilja i sredstava za deratizaciju, dezinfekciju i dezinfekciju

Proizvođači/uvoznici sredstava za zaštitu bilja i sredstava za deratizaciju, dezinfekciju i dezinfekciju (SZB i DDD) obveznici su plaćanja naknade za zbrinjavanje ambalaže stavljene na tržište RH na temelju propisa kojima se uređuje gospodarenje otpadom, a obvezni su osigurati zbrinjavanje primarne ambalaže od svojih proizvoda.

Svrha inspekcijskih nadzora ove ciljne skupine bila je kontrola provedbe naznačenih zakonskih propisa u vezi načina postupanja s otpadom i vođenju evidencije o prikupljanju/zbrinjavanju primarne ambalaže koja sadrži ostatke SZB i DDD te utvrditi ažurnost vođenja evidencije o ambalaži stavljenoj na tržište RH uz dostavljanje podataka FZOEU u predviđenom zakonskom roku.

Do kraja 2013. godine provedeno je 36 od 46 planiranih subjekata odnosno 78,26% planiranih inspekcijskih nadzora. Utvrđeno je da 7 poslovnih subjekata nije bilo aktivno u vrijeme obavljanja inspekcijskog nadzora. Uzimajući u obzir količine ambalaže stavljene na tržište RH, nadzirani poslovni subjekti podijeljeni su na: „Male proizvođače“ (7) i „Proizvođače“ (16), a 13 subjekata je registrirano za uvoz proizvoda, ali se više ne bave tom djelatnošću ili su prestali s poslovanjem. Od nadziranih subjekata, 4 imaju vlastitu proizvodnju, a 20 subjekata SZB i DDD-proizvode uvozi/unosi. U najvećoj mjeri gotovi proizvodi se distribuiraju do krajnjeg potrošača u maloprodaji, a 12 subjekata je uvezlo/unijelo u RH gotove proizvode za vlastite potrebe (uglavnom DDD postupci).

Uzimajući u obzir sve nadzirane aktivne subjekte, sukladno Pravilniku o ambalaži i ambalažnom otpadu, 14 od 29 vodi propisani obrazac, a samo 10 je isti dostavilo FZOEU. „Mali proizvođači“ (11) nisu bili u obvezi dostave podataka o ambalaži u FZOEU. Prema predloženim rješenjima za 2012. i 2013. godinu, 13 „Proizvođača“ zaprimilo je rješenje o plaćanju naknade za ambalažu. Nadzirani subjekti su u 2012. godini stavili 3.643,73 tona vlastitih SZB i DDD, a u 2013. godini 3.698,4 tona SZB i DDD.

Obzirom na navedene količine SZB i DDD, prema prikupljenim podacima od nadziranih subjekata, isti su zajedno sa proizvodima tijekom 2012. godine na tržište RH stavili 18,25 tona stakla, 1,1 tonu metala, 336,17 tona papira i kartona/višeslojne ambalaže, 120.730 tona polimernih materijala (plastika) te 13,55 tona ostalih ambalažnih materijala.

Tijekom 2012. godine nadzirani „Proizvođači“ su, prema važećem zakonu, zbrinuli putem ovlaštenih skupljača 489,79 tona vlastite ambalaže. Samo 12 nadziranih subjekata organiziralo je prikupljanje primarne ambalaže od krajnjih korisnika u svrhu zbrinjavanja putem ovlaštene osobe. Za gotovo 310,29 tona ambalaže stavljene na tržište RH nije poznato na koji način je zbrinuta, uz napomenu da je u spomenutu količinu uračunata sekundarna i tercijska ambalaža ali bez drvene ambalaže (palette).

Ocjena provedbe nadzora

Kod 20 nadziranih subjekata utvrđene su nepravilnosti vezane uz vođenje evidencije ili dostavu dokumentacije, od kojih je 17 imalo obvezu usklađivanja s propisima koje su naređene zapisnikom. Naknadnom kontrolom utvrđeno je da je 16 subjekata do kraja 2013. godine izvršilo naređenu obvezu. Za 2 subjekata izdana su rješenja zbog ne vođenja očevidnika o nastanku i tijeku otpada koji proizvedu, a kontrolom izvršenja rješenja utvrđeno je da su izvršili sve upravne mjere.

Iako su najveći proizvođači/uvoznici osiguravali zbrinjavanje primarne ambalaže za svoje proizvode, ukupno gledano znatan broj nadziranih subjekata nije uopće vodilo evidenciju o količinama ambalaže stavljene na tržište RH, dok neki nisu FZOEU dostavljali propisane obrasce i samim time nisu niti plaćali naknadu za zbrinjavanje ambalaže.

Ulaskom RH u Europsku uniju prestaje mogućnost kontrole količina ambalaže preko količina uvezenih proizvoda. Obzirom da u prijelaznom razdoblju do kraja 2013. godine nisu doneseni provedbeni akti kojima se regulira postupanje s posebnim kategorijama otpada, moguće je povećanje količina nezbrinute primarne ambalaže. Inspekcijskim nadzorima je utvrđeno da se do kraja 2013. godine smanjio broj subjekata koji su se bavili uvozom SZB i DDD, a veći dio subjekata nije postupao u skladu sa važećim propisima iz područja zaštite okoliša. Količina uglavnom sekundarne ambalaže, za koju nema podataka o načinu zbrinjavanja, nije neznatna.

Nakon što su utvrđene nepravilnosti, iste su u potpunosti otklonjene, a subjekti su upoznati i sa novim obvezama dostave obrasca PPA u Ministarstvo financija. Donošenjem Pravilnika regulirat će se zbrinjavanje ambalaže od krajnjih korisnika.

4.1.9. Ovlaštenici za gospodarenje otpadom i praćenje onečišćujućih tvari u zrak

Gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom obuhvaća djelatnosti skupljanja, prijevoza, uporabe, zbrinjavanja i obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima, te nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada, kao i radnje koje poduzimaju trgovci otpadom ili posrednici. Obavljati djelatnost gospodarenja otpadom može pravna ili fizička osoba nakon što ishodi odgovarajuću dozvolu. Dozvolom se određuju vrste i količine otpada s kojima se posluje, ispunjavanje propisanih uvjeta obavljanja tehnoloških procesa (tehničko-tehnoloških uvjeta za rad, mjere upravljačkog nadzora, sigurnosno-preventivna mjere), lokacija i postupak gospodarenja otpadom s pripadajućim tehnološkim procesima.

Prema podacima AZO, do studenog 2013. godine dozvolu za gospodarenje opasnim otpadom, bilo da je riječ o skupljanju, skladištenju, uporabi ili zbrinjavanju otpada, ishodilo je 85 pravnih ili fizičkih osoba, a dozvolu za gospodarenje neopasnim otpadom 451 osoba. Pojedininim dozvolama obuhvaćeno je više djelatnosti gospodarenja otpadom odnosno neke

pravne ili fizičke osobe imaju dvije ili više dozvola. Podaci o vrstama i broju važećih dozvola za gospodarenje otpadom za razdoblje od 2008-2013. prikazani su u Tablici 3.

Tablica 3: *Vrsta i broj važećih dozvola za gospodarenje otpadom za razdoblje svibanj 2008. – studeni 2013. (Izvor: AZO)*

Vrsta dozvole	Broj dozvola					
	lipanj 2008.	svibanj 2009.	svibanj 2010.	srpanj 2011.	svibanj 2012.	kolovoz 2013.
Gospodarenje opasnim otpadom	111	130	134	128	118	108
skupljanje	94	110	115	105	95	91
obrada/oporaba	34	70	51	59	63	49
termička obrada	20	28	28	30	29	26
Gospodarenje neopasnim, proizvodnim i komunalnim otpadom - ukupno	414	525	545	555	576	650
skupljanje	363	451	464	484	493	552
obrada/oporaba	75	195	197	249	275	334
termička obrada	16	21	35	43	46	48
odlaganje	79	97	106	107	101	107

IZO redovito nadzire osobe ovlaštene za gospodarenje otpadom, bilo po redovnom planu rada ili po prijavi, a nadzor komunalnih društava nadzire se svake godine u sklopu nadzora odlagališta otpada. Pregled ukupnog broja nadzora osoba ovlaštenih za gospodarenje otpadom po godinama prikazan je u Tablici 4.

Tablica 4: *Broj nadzora osoba ovlaštenih za gospodarenja otpadom u razdoblju od 2010. do 2013.*

Godina	2010.	2011.	2012.	2013.
Ukupan broj nadzora	438	281	318	496

IZO je kao i prethodnih godina tako i tijekom 2013.godine utvrđivala usklađenost rada pravnih i fizičkih osoba, kojima su temeljem zakonskih propisa izdane dozvole za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom (skupljanja, skladištenja, uporabe ili obrade neopasnog i opasnog otpada). Proveden je nadzor 332 ovlaštenika koji obavljaju neku od djelatnosti gospodarenja otpadom na 361 lokaciji, te je nadzorom bilo obuhvaćeno 74% svih ovlaštenika za gospodarenje otpadom i 90% ovlaštenika za gospodarenje opasnim otpadom-

Od 332 nadzirana ovlaštenika utvrđeno je da njih 28 više ne obavlja djelatnost skupljanja, uporabe i/ili zbrinjavanja otpada, i to iz slijedećih razloga: dozvola je istekla, tvrtka je proglasila stečaj ili se bavi samo prijevozom, posredništvom ili samo izvozom.

Od ukupnog broja nadziranih ovlaštenika kod njih 71 (21%) IZO je utvrdila nedostatke i nepravilnosti u radu, za koje je na zapisnik odredila rok njihovog otklanjanja, dok su kod njih 91 (27%) za utvrđene nepravilnosti, odnosno povrede propisa, pokrenuti upravni postupci i podneseni optužni prijedlozi.

Broj nadziranih ovlaštenika i poduzete mjere od strane IZO prikazan je u Tablici 5.

Tablica 5: Broj nadziranih ovlaštenika za gospodarenje otpadom i poduzetih mjera IZO u razdoblju od 2010. do 2013.

GODINA	Nadzirani ovlaštenici	RJEŠENJA								OPTUŽNI PRIJEDLOZI			
		ZOZO		ZOO		ZOZZ		Ukupno		Podneseni optužni prijedlozi			
		doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	ZOZO	ZOO	ZOZZ	Ukupno
2010.	312	5	1	81	42	9	6	95	49	4	22	4	30
2011.	139	4	5	74	78	16	12	94	93	7	21	2	30
2012.	185	0	1	61	63	10	14	71	78	2	19	1	22
2013.	332	2	1	62	35	10	6	74	42	4	12	1	17

U cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti tijekom 2013. godine izdano je 74 rješenja od kojih 62 na temelju Zakona o otpadu / Zakona o održivom gospodarenju otpadom, 10 rješenja na temelju Zakona o zaštiti zraka i 2 rješenja na temelju Zakona o zaštiti okoliša. Ukupno su izvršena 74 rješenja od kojih 42 iz 2013. godine i 32 iz prethodnih godina, a nadležnim prekršajnim sudovima podneseno je 17 optužnih prijedloga, od kojih 12 na temelju Zakona o otpadu. Izdana rješenja u 2013. godini najviše su se odnosila na nepropisno vođenu dokumentaciju o otpadu, uklanjanje nepropisno uskladištenog otpada, te u slučaju 10 ovlaštenih osoba zabranu gospodarenja otpadom bez dozvole.

Ocjena provedbe nadzora

U 2013. godini IZO je nadzirala usklađenost postupanja ovlaštenih osoba za gospodarenje otpadom s dozvolom za gospodarenje otpadom, ispunjavanje propisanih uvjeta za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, vođenje propisane dokumentacije o otpadu i njeno dostavljanje u propisanim rokovima MZOIP-u, nadležnim tijelima JLS i AZO.

Provjera usklađenosti nadziranih ovlaštenika s dobivenom dozvolom donijela je slijedeća saznanja: u pojedinačnim slučajevima gospodarenje otpadom nije bilo u skladu s donesenim planom gospodarenja otpadom kao sastavnim dijelom Dozvole (vrste i količine otpada, mjere postupanja s otpadom, uvjeti obavljanja tehnoloških procesa, te sigurnosno-preventivne mjere).

Skladištenje otpada prema propisanim tehničko-tehnološkim uvjetima, određenim člankom 8. Pravilnika o gospodarenju otpadom (NN, br. 23/07, 111/07), nije osigurano i/ili ne udovoljava traženim uvjetima kod 25 subjekta nadzora, dok skladištenje otpada u skladu s uvjetima koji su propisani dozvolom nije provelo 19 subjekata.

Prekoračenje količina skupljenog otpada u količinama većim od dozvoljenih dozvolom utvrđeno je kod 32 subjekata nadzora, dok u zajedničkom prostoru na 29 lokacija posluju s otpadom po dva i više ovlaštenika.

Propusti u vođenju propisane dokumentacije (vođenje očevidnika, dostava pratećih listova i dokumentacije o prekograničnom prometu, stanje skladišta - ulaz, izlaz; Izvještaji o fizikalno kemijskim svojstvima otpada, nepotpuno i/ili netočno popunjeni podaci u obrascima prijavnih listova Registra onečišćavanja okoliša), a s tim u vezi i nepropisno gospodarenje otpadom, rezultiralo je inspekcijskim mjerama.

Određivanje roka na zapisnik za uklanjanje nepravilnosti i nedostataka u radu pozitivno je prihvaćeno od strane osoba za gospodarenje otpadom. U odnosu na prethodne godine, vidljivo je smanjivanje upravnih postupaka i optužnih prijedloga, a rad ovlaštenika za gospodarenje otpadom, koji se nadziru kontinuirano, pokazuje njihovu veću usklađenost s propisima. Primjena i provedba upravnih mjera pokazala je opravdanost izbora ove tematske cjeline za sustavni nadzor.

Stručni poslovi zaštite okoliša, praćenje kvalitete zraka i mjerenje onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora

Planom rada i tematskih nadzora inspekcije zaštite okoliša za 2013. godinu bilo je predviđeno obaviti nadzore 12 osoba ovlaštenih za praćenje kvalitete zraka, 6 osoba ovlaštenih za mjerenje emisije onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora i 20 osoba ovlaštenih za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, a obuhvaćeni su ovlaštenici s cijelog područja RH.

Veliki broj ovlaštenih pravnih osoba, koje obavljaju djelatnosti za koje imaju ishođenu jednu ili više dozvola MZOIP, bave se i drugim vrstama poslova, kao što su zaštita na radu, zaštita od požara, projektiranje, stručni poslovi zaštite prirode, znanstveno – istraživačka djelatnost, urbanizam, zastupanje, trgovina i drugo.

Nadzor pravnih osoba koje se bave poslovima praćenja kvalitete zraka i mjerenja onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora obavljen je temeljem Zakona o zaštiti zraka (NN, br. 130/11) i drugih važećih provedbenih propisa. Ovlaštenici ovih vrsta stručnih poslova su laboratoriji akreditirani prema normi HRN EN ISO/IEC 17025 za svaku metodu mjerenja, te im nadležno ministarstvo na temelju potvrde o akreditaciji i drugih ispunjenih uvjeta iz članka 55. Zakona o zaštiti zraka izdaje dozvolu za obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka, djelatnosti praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora i/ili provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora.

Usklađenost s tehničkim zahtjevima, sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025 i ostalim normama kojima se opisuju postupci mjerenja, provjerava Hrvatska akreditacijska agencija (HAA) najmanje jednom godišnje. Osim toga, za akreditirane laboratorije obvezujuća su pravila i upute koje izdaje HAA, kao što su npr. Pravila za akreditaciju laboratorija za mjerenje emisija iz malih uređaja za loženje (HAA-Pr-2/9) u kojima se dodatno pojašnjavaju smjernice za mjerenje emisije onečišćujućih tvari u zrak iz malih uređaja za loženje.

Inspekcijskim nadzorima je samo u jednom slučaju utvrđeno da ovlaštenik obavlja mjerenja kvalitete zraka bez prethodno ishođene dozvole nadležnog ministarstva, a u dva slučaja zapisnikom je naređeno vođenje ONTO obrazaca.

Zbog prethodno navedenog, značajna je uloga akreditiranih laboratorija. Akreditacija je postupak kojim akreditacijsko tijelo (HAA) vrednuje određenu instituciju i potvrđuje da je stručno i tehnički osposobljena za rad u skladu s međunarodno prihvaćenim pravilima. Akreditacija je međunarodno priznato sredstvo za osiguranje povjerenja u rad institucija, kojima je državna uprava dala ovlast ispitivanja, mjerenja, certifikaciju i inspekciju, s ciljem zaštite javnih interesa.

HAA je osnovana radi provedbe tehničkog zakonodavstva u RH, a provodi akreditaciju na temelju odredbi Zakona o akreditaciji (NN, br. 158/03), Uredbe o osnivanju Hrvatske akreditacijske agencije (NN, br. 158/04, 44/05) te sektorskih zakona i provedbenih propisa. HAA, između ostaloga, osigurava tehničku potporu tijelima državne uprave u provedbi propisa u području sigurnosti i zdravlja građana, zaštite okoliša, zaštite potrošača i drugih javnih interesa.

Budući da je dokazivanje neovisnosti i nepristranosti u prosudbi, kao i dokaz da plaće zaposlenika ne ovise o rezultatima i količini provedenih mjerenja, jedan od osnovnih uvjeta za akreditaciju laboratorija prema normi HRN EN ISO/IEC 17025, a istovremeno je i HAA neovisna i neprofitna javna ustanova koja obavlja poslove nacionalne službe za akreditaciju u RH, važeća potvrda o akreditaciji trebala bi se u provedbi ostalih propisa prihvatiti kao dokaz da će laboratorij svoju djelatnost obavljati u skladu s pravilima struke i sukladno važećem zakonodavnom okviru.

Ocjena provedbe nadzora

Inspekcijski nadzor proveden je u ukupno 58 pravnih osoba, od kojih se 10 bavi praćenjem kvalitete zraka, 25 mjerenjem onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, a 55 stručnim poslovima zaštite okoliša.

4.2. Neplanirani inspekcijski nadzori

4.2.1. Nadzori po predstavkama (prijavama)

U UIP su tijekom 2013. godine zaprimljene 1373 predstavke. Po strukturi zaprimanja najbrojnije su predstavke građana 46,49%, zatim VIP 38,33%, te anonimne predstavke 15,18%. IZO je postupila i provela odgovarajuće postupke prema navodima iz 76,80% zaprimljenih predstavki, a 23,20% je proslijeđeno drugim inspekcijskim tijelima. U odnosu na prethodnu godinu, broj zaprimljenih predstavki je manji za 13,76 %. Uočen je značajan porast (42,18 %) ukupno pristiglih elektroničkih predstavki u odnosu na prethodnu 2012. godinu.

Iz nadležnosti IZO, najčešći razlozi podnošenja predstavki odnosili su se na nepropisno gospodarenje otpadom, nelegalno sakupljanje sekundarnih sirovina, paljenje otpada i prolijevanje otpadnih tekućina, postupanje s azbestnim otpadom, onečišćenje zraka zbog dima i prašine iz raznih izvora, širenje neugodnih mirisa, razna onečišćenja okoliša i devastacija prostora, razni upiti, pritužbe na lokalna tijela i ostalo.

Najučestalije predstavke koje su proslijeđene u rad drugim tijelima/inspekcijama odnosile su se na bespravnu gradnju, nepropisno ispuštanje sadržaja septičkih jama, buku, ugroženost zdravlja ljudi, onečišćenje voda, devastaciju šuma i zaštićenih predjela, nepropisno držanje životinja, nepropisno poslovanje subjekata, upiti i ostalo.

4.2.2. Izvanredni događaji

Osim planiranih nadzora, IZO provodi nadzore i zbog izvanrednih događaja koji imaju za posljedicu onečišćenje okoliša. Većinu dojava o izvanrednim događajima inspekcija je zaprimila od Državne uprave za zaštitu i spašavanje – Centra 112, a neke dojave proslijeđene su i od policijskih postaja, pravne osobe INA d.d., komunalnih poduzeća, Zavoda za javno zdravstvo i Carine.

Tijekom 2013. godine zaprimljene su 63 dojave o izvanrednim događajima, temeljem kojih su djelatnici IZO u područnim jedinicama obavljali nadzore. Uspoređujući s prethodnim godinama, broj izvanrednih događaja u 2013. je manji za 62% (2012.), odnosno 68% (2011), međutim određeni broj dojava u proteklim godinama nije bio opravdan ili nije prouzročio štetu u okolišu. Najveći broj izvanrednih događaja zabilježen je na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije (39), što čini 62 % od ukupno zaprimljenih dojava. Analizirajući broj dojava tijekom godine, najviše poziva bilo je u razdoblju od veljače do svibnja. Od ukupno 63 izvanredna događaja, samo 4 događaja nisu prouzročila štetu u okolišu. U izvanrednim događajima s onečišćenjem okoliša, u 52 slučaja počinitelj je poznat, a kod 7 događaja

počinitelj nije otkriven. Uzroci izvanrednih događaja bili su posljedica ljudskog faktora, kvarova - mehaničkih oštećenja, poremećaja u tehnološkom procesu, elementarnih nepogoda, te drugih nepoznatih uzroka u industriji, u cestovnom prometu i cjevovodnom transportu (naftovodi), u komunalnoj djelatnosti, te ostalim djelatnostima. Utjecaj na sastavnice okoliša: tlo (38 događaja), zrak (14) i more (2), te ostale utjecaji (2) i bez utjecaja na sastavnice (2).

Onečišćenja tla nastala su zbog ispuštanja nafte (kapljevine ili slojne vode) te propuštanja priključnog naftovoda i slanovoda u vlasništvu INE d.d. Uzroci mehaničkih oštećenja naftovoda bili su: korozija, slijeganje tla, izvođenje građevinskih radova ili ilegalni priključci na naftovod.

U cestovnom prometu sudari, prevrtanje i mehanička oštećenja na vozilima uzrokovali su onečišćenje izlivanjem dizel goriva, lož ulja i otpadnih ulja, te prosipanjem vapna i otpada koji sadrži sumpor. U nekoliko slučajeva onečišćenje tla je izazvano odbacivanjem glomaznog otpada, otpadnih kemikalija, ambalaže koja sadrži opasne tvari i spremnika iz kojih je istjecala nepoznata tvar. Onečišćenje trafo-uljem zabilježeno je prilikom provale u trafo-stanicu i skidanja bakra s transformatora, a uslijed jakih oborina i podizanja podzemnih voda došlo je do onečišćenja tla naftnim derivatima iz spremnika.

Izvanredni događaji bili su uzrok onečišćenja zraka u 14 slučajeva. Evidentirani su u industriji radi propuštanja amonijaka iz rashladnih sustava i uređaja za biološko pročišćavanje otpadnih voda, emisije sumporovodika iz postrojenja i probne proizvodnje kalcijevog sulfata, te mirisa po pentanu iz tvornice stiropora. Do onečišćenja je dolazilo i zbog požara na odlagalištu otpada te postrojenju za mehaničko-biološku obradu otpada, samozapaljenja karabita, te spaljivanja trave i grana. Inspekcija je zaprimala dojave i radi neugodnih mirisa sa odlagališta i kompostana. Građani su prijavljivali neugodne mirise nepoznatog porijekla na području Zagreba u naseljima Lanište, Mičevac i Jakuševac. IZO je obavila nadzore vezano za 2 događaja s onečišćenjem plaže i mora fekalijama, radi velike količine oborinskih voda, te nasipavanjem mora kamenjem u svrhu gradnje.

Štetne posljedice na stanovništvo prouzročila su 3 izvanredna događaja: propuštanje amonijaka u Industriji mesa KOKA d.d. prouzročilo je ozljeđivanje 2 osobe, a 100 osoba je evakuirano, 1 osoba je ozlijeđena u prometnoj nesreći s izljetanjem kamiona i onečišćenjem dizel gorivom, te je u slučaju ilegalnog priključka na naftovod 1 osoba smrtno stradala.

IZO je nakon utvrđenog činjeničnog stanja hitnim mjerama naredila uklanjanje i zbrinjavanje opasnog otpada putem ovlaštene osobe (3 slučaja), uklanjanje i zbrinjavanje neopasnog otpada (2), sanaciju onečišćenog tla (4), prekrivanje odloženog otpada na odlagalištu inertnim materijalom (2), zbrinjavanje otpada nastalog u požaru (2), izvješćivanje javnosti o događaju (1), gašenje požara i zabrana odlaganja otpada dok se požar ne ugasi (1), privremeno obustavljanje tehnološkog postupka proizvodnje (1) i postavljanje plutajućih brana (1).

4.3. Suradnja inspekcije

4.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave

Planirana suradnja s drugim tijelima državne uprave je u potpunosti realizirana provedbom zajedničkih inspeksijskih nadzora i provedbom projekata.

U 2013. godini IZO je nastavila s provedbom twinning projekta "Jačanje kapaciteta za provedbu nadzora prekograničnog prometa otpadom" u okviru programa IPA 2009 I. komponenta. Zemlja partner na ovom projektu je Republika Austrija i njezina Agencija za zaštitu okoliša. Vrijednost ovog projekta je 1.160.000 EUR od čega IPA sredstva (EU

financiranje) iznose 1.100.000 EUR, a sredstva državnog proračuna Republike Hrvatske 60.000 EUR (nacionalno sufinanciranje). Uz glavnog korisnika projekta, IZO, u projektu su također sudjelovali i predstavnici službi koje izdaju dozvole u području gospodarenja otpadom, Obalna straža, Ministarstvo financija - Carinska uprava, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture te Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Cilj projekta je poticanje implementacije okolišnog *acquis-a* putem učinkovite provedbe odredbi nacionalnog i međunarodnog zakonodavstva koje se odnose na promet otpadom. Sukladno usvojenom planu rada i metodologiji, projekt se provodio kroz aktivnosti koje su grupirane u tri glavne komponente:

1. Razvoj postupaka za koordiniranu provedbu propisa vezanih uz prekogranični promet otpadom te izrada pripadajućih materijala (priručnika, kataloga, džepnih priručnika),
2. Jačanje kapaciteta IZO i ostalih dionika projekta za koordiniranu provedbu propisa vezanih uz prekogranični promet otpadom kroz program edukacije, terensku nastavu i studentska putovanja,
3. Unaprjeđenje suradnje s ključnim dionicima projekta te INTERPOL-om i EUROPOL-om.

Očekivani rezultati u okviru komponente 1 su:

- Priručnik za koordiniranu provedbu propisa o prometu otpada vezanih uz prekogranični promet otpadom, gdje su uključena sva nadležna tijela državne uprave, a sadrži pregled notifikacijskog postupka, način praćenja pošiljaka otpada, inspekcijski nadzor, opis nezakonitih pošiljaka otpada, povrede propisa i mjere jačanja nadzora pošiljki otpada,
- Katalog otpada koji je koristan alat za djelatnike u nadzor prometa otpada u procesu prepoznavanja pojedinih vrsta otpada, a služi kao korisno pomagalo pri klasifikaciji otpada,
- Džepni priručnik koji sadrži sažete informacije koje se odnose na najčešće vrste otpada i dokumentaciju koju je potrebno kontrolirati tijekom nadzora prometa otpada

U okviru provedbe komponente 2 razvijen je program edukacije temeljem provedene analize potreba za edukacijom IZO i ostalih ključnih dionika projekta. Isti se provodio kroz radionice koje su se održavale kroz 5 modula (od kojih su 4 modula održana u 2013. godini) u osam centara RH (Zagrebu, Varaždinu, Rijeci, Zadru, Splitu, Bjelovaru, Slavonskom Brodu i Osijeku). Svaki modul sastoji se od 4 dana predavanja te 1 dana praktičnog rada na graničnim prijelazima (cestovnim prijelazima, riječnim i morskim lukama, te na željezničkim prijelazima), kontrolnim točkama na prometnicama, carinskim ispostavama ili u tvrtkama koje su ovlaštene za uvoz odnosno izvoz otpada. Tijekom planiranja projekta predviđeno je da na ovim radionicama sudjeluje 125 polaznika, no s obzirom da je iskazan izuzetno velik interes svih dionika, konačni broj polaznika je bio 220.

Glavne teme radionica bile su:

Definiranje otpada, Kriteriji za nusproizvode, Sustavi za klasifikaciju otpada, Prilozi iz Uredbe, Popisi otpada, Opasni otpad, Postupanje s otpadom, Recikliranje i uporaba, Osobna sigurnost, Ilegalne pošiljke, Otpad koji prestaje biti otpadom, Postupak podnošenja obavijesti, Postupak za izvoz/uvoz, Praćenje pošiljaka otpada, Međunarodna suradnja, Provođenje inspekcijskih nadzora, Smjernice korespondenata, Pošiljke otpada sa Zelenog popisa, Inspekcijski nadzori na cesti, u tvrtki, na željeznici, u lukama i na vanjskim graničnim prijelazima, Carinski zakon, Obalna straža, Najčešći tokovi otpada (građevinski otpad, elektronski i električni otpad, otpadna vozila, iskopani materijal, rabljene gume, otpadni papir, i sl.), Suradnja nadležnih tijela, Odluke Europskog suda, Uzorkovanje otpada, Mjerni uređaji

za detekciju radioaktivnosti, Zakon o održivom gospodarenju otpadom, Predstavljanje Kataloga otpada, Predstavljanje Priručnika za koordinirane inspekcijske nadzore.

20 sudionika programa edukacije (16 inspektora zaštite okoliša te po 2 predstavnika carine i policije) sudjelovalo je na dva studijska putovanja u inozemstvo, i to u Austriju (na granicu s Njemačkom), gdje je provodilo nadzor prekograničnog prometa otpadom unutar granica EU, te u Bugarsku (na granice s Grčkom i Makedonijom), gdje se je provodio nadzor na Schengenskoj granici. U okviru ove komponente, za IZO su predviđene i stručne posjete društvima koja se bave uvozom, izvozom ili uporabom otpada, a posjete su bile isključivo edukativnog karaktera. Budući da u istima sudjeluju i stručnjaci iz zemalja članica EU, ovakve su posjete dobra prilika za razmjenu stručnih iskustava i znanja. Tijekom 2013. godine održane su dvije posjete (u Zadru i Splitu), dok će preostalih 6 biti održano u 2014. godini.

Kako bi se osigurala održivost projekta, snimljen je i edukativni DVD film o nadzoru prekograničnog prometa otpada u trajanju od 18 minuta. Film je sinkroniziran na hrvatski jezik i podijeljen je svim ključnim dionicima projekta kako bi ga mogli koristiti u svom radu, ali i za potrebe daljnje izobrazbe svojih djelatnika.

Tijekom provedbe komponente 3, predstavnici ključnih dionika projekta te predstavnici INTERPOL-a i EUROPOL-a sudjelovali su na radionicama čiji je cilj bio unaprjeđenje suradnje u području prekograničnog prometa otpada. Održano je više sastanaka radne grupe temeljem kojih su izrađene Preporuke o suradnji relevantnih institucija Republike Hrvatske s INTERPOL-om i EUROPOL-om u cilju učinkovitog nadzora prekograničnog prometa otpada. Tijekom ovog projekta, koristeći odobrena sredstva, IZO je dodatno nabavila i dio opreme koja će znatno pomoći u kvalitetnijem obavljanju nadzora te doprinijeti sigurnosti inspektora prilikom obavljanja nadzora. Nabavljena oprema dio je standardne opreme inspektora zaštite okoliša u zemljama EU i za očekivati je da će se ista uskoro nabaviti i za sve IZO u RH. Oprema se sastoji od sigurnosnih lanaca, koji se koriste prilikom pregleda kontejnera, kako bi se spriječilo nekontrolirano ispadanje otpada, ukoliko je utovaren kao rasuti teret i postoji mogućnost da dođe do ispadanja prilikom otvaranja kontejnera pri čemu bi moglo doći do ozljeđivanja.

Nabavljena su i dva detektora za mjerenje radioaktivnosti, te jedan detektor plina pomoću kojeg je moguće izmjeriti koncentracije nekih vrsta plinova (CO, H₂S, plinove niske granice eksplozivnosti i hlapljivih organskih spojeva), odnosno koncentracije kisika u zatvorenim prostorima (kao što su npr. kontejneri). Upotrebom ove opreme također se u velikoj mjeri štiti sigurnost i zdravlje osoba koje obavljaju inspekcijski nadzor. Za očekivati je da će nadzor prekograničnog prometa otpada u 2014. godini pokazati još bolje rezultate u smislu zakonitog postupanja s otpadom, budući da su inspektori zaštite okoliša, kao i svi drugi dionici koji sudjeluju u ovakvim nadzorima, prošli zaista opsežnu obuku, kako u teoriji tako i kroz praktičnu nastavu, te rješavajući veliki broj slučajeva iz prakse.

4.3.2. Međunarodna suradnja

Tijekom 2013. godine IZO je nastavila s poslovima međunarodne suradnje kao jednim od značajnih instrumenata za stjecanje i unaprjeđenje znanja i prakse inspektora, te razmjene iskustava s drugim tijelima i institucijama u međunarodnim (posebice EU) okvirima, s ciljem učinkovite i usklađene primjene te provođenja okolišnog zakonodavstva.

IZO je bila aktivno uključena u rad EU mreža, pa su tako njeni predstavnici sudjelovali u radu IMPEL mreže kroz generalne skupštine, konferencije i provedbu projekata.

Konferencija IMPEL mreže kojom je obilježeno 20 godina djelovanja IMPEL-a održana je u listopadu u Valletti. Suorganizator Konferencije i sufinancijer bila je EK, a u radu Konferencije sudjelovalo je oko 250 predstavnika, među kojima i 4 predstavnika IZO.

11. Generalna skupština IMPEL mreže održana je u Vilniusu, a na njoj su prezentirane i raspravljane teme koje su obuhvatile evaluaciju aktivnosti i strategiju budućeg razvoja IMPEL-a u svim segmentima zaštite okoliša. Tijekom Generalne skupštine zemlje članice su pozvane na predlaganje projekata koji bi pokrivali široke interese svih članica i prioritete EK. RH, zastupljena s 2 predstavnika IZO, izrazila je interes za sudjelovanje na projektima: Nature Protection in Permitting, Risk Criteria for Prioritisation (Easy Tools), Compliance Assurance, Illegal killing of Birds, IRI Malta, IMPEL TFS Conference 2014, IMPEL TFS NCPs Meeting, Legislation in TFS, Enforcement Actions IV i End of waste Criteria.

U okviru IMPEL TFS klastera predstavnici IZO sudjelovali su u radu godišnje Konferencije o prekograničnom prometu otpada. Na konferenciji su, uz predstavnike IZO, sudjelovali i predstavnici carine i policije, Svjetske carinske organizacije, EK, EUROPOLA i INTERPOLA, kao i drugih asocijacija. Glavni cilj Konferencije bio je usmjeren na uspostavu i razvoj bolje suradnje između nadzornih tijela u području gospodarenja otpadom, te pokretanje novih projekata u istom području. Tijekom 2013. godine u Pragu je održan i dodatni radni sastanak IMPEL TFS NCP-a za prekogranični promet otpadom, na kome su također sudjelovali predstavnici IZO. IZO je sudjelovala i u provedbi projekta IMPEL IRI (IMPEL Review Initiative) u Bruxellesu, u okviru kojega su razmatrane mogućnosti korištenja rezultata provedenih IRI projekata u zemljama članicama, mogućnosti daljnjih unapređenja i razvoja IRI metodologije za korištenje u evaluaciji rada inspekcijskih tijela nakon usvajanja nove regulative za rad IZO. Cilj novoga projekta je izrada Izvješća o učincima projekta, koji će biti dostavljen EK kao podloga za reviziju RMCEI (Recommendation for minimum criteria for environmental inspections in the Member States, 2001/331/EC).

U okviru IMPEL-ovog projekta „Program jačanja inspekcijskih vještina za nadzor odlagališta u IMPEL zemljama članicama“ organizirani su zajednički inspekcijski nadzori odlagališta otpada u 3 države: Češkoj, Hrvatskoj i Poljskoj. Posebna pozornost na odlagalištima bila je usmjerena na kontrolu rada odlagališta, predobradu otpada prije odlaganja, uzorkovanje i klasifikaciju otpada te monitoring podzemnih voda. Provedba projekta je nastavak iz 2012. godine, jer se ukazala potreba daljnjeg jačanja stručnosti svih sudionika u području gospodarenja otpadom i provedi propisa o otpadu.

U organizaciji IMPEL-a u Strasbourgu je održan seminar „Lessons learnt from industrial accidents“ s ciljem praktičnog razmatranja industrijskih nesreća kao i postupanja mjerodavnih službi u vrijeme i nakon nesreća. IZO je nastavila koordinirati provođenje projekta EK, Višekorisničkog IPA programa 2009 „Regional environmental network for Accession RENA“ i to Radne grupe 4 ECENA. Na III godišnjem sastanku, održanom u Zagrebu, doneseni su zaključci o važnosti RENA projekta za sve zemlje članice mreže. Uz glavne korisnike Radne grupe 4 - inspekciju zaštite okoliša i administrativna tijela koji rade na objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, u edukaciji koja se provodila kroz treninge, programe razmjene, procjene u zemljama članicama, prekograničnu suradnju sudjelovali su i predstavnici vodopravne inspekcije te inspekcije zaštite prirode. EK je predstavila novi planirani višegodišnji 2013-2016 višekorisnički projekt ECRAN, koji je zamišljen kao nastavak RENA programa za jačanje kapaciteta. RH će nastaviti dijeliti iskustva i praksu iz procesa pristupanja EU s zemljama članicama iz regije kroz ECRAN kao korisnik, ali i kao predavači/stručnjaci.

Također je nastavljen rad u THEMIS mreži, koja je usmjerena na kaznena djela protiv okoliša i jačanje kapaciteta u zemljama članicama, kako u svojstvu promatrača tako i u svojstvu

gostujućih stručnjaka/predavača. Predstavnici IZO prisustvovali su 2. sastanku Upravljačkog vijeća mreže te regionalnim treninzima vezanim na kaznena djela protiv okoliša. Države članice izložile su pregled postignuća na ovom području u matičnim državama. Gosti, predavači iz INECE mreže, INTERPOLA i RH, prezentirali su kazneno i prekršajno zakonodavstvo vezano na djela protiv okoliša, te druge brojne aspekte identifikacije kaznenih djela na štetu okoliša, kao i prikupljanje i osiguranje dokaza na licu mjesta, koordinaciju svih sudionika na terenu i procesuiranje djela.

IZO je aktivno bila uključena i u Program ocjene provedbe zaštite okoliša (Environmental Performance Review – EPR). Svrha Programa je unaprijediti upravljanje okolišem i ojačati mehanizme njegove zaštite kroz ocjenu trenutnog stanja, donošenje zaključaka i davanje preporuka Vladi za buduće aktivnosti. Glavna misija je održana u ožujku, tijekom koje su predstavnici UN Gospodarske komisije za Europu (UN/ECE) prikupljali relevantne informacije za izradu izvješća. Nakon toga je u Ženevi uslijedio sastanak sa UN/ECE rezultat čega su dogovorene preporuke za svih 9 poglavlja obuhvaćenih EPR-om.

IZO je tijekom 2013. godine pozvana da se aktivno uključi i svojim sudjelovanjem na radnim sastancima doprinese kvalitetnom radu Stručne Podgrupe za kontrolu prekograničnih pošiljki otpada na projektu Programme Customs 2013. Stručne Podgrupe imaju zadaću izraditi Smjernice za suradnju u postupanju nadležnih tijela prilikom nadzora prometa otpada. Rezultat projekta je usuglašeni Prijedlog konačnog teksta Smjernica, a jedna od glavnih preporuka je da svaka od zemalja donese Sporazum o suradnji, koji bi sadržavao preporuke o zajedničkom postupanju nadležnih tijela, čija glavna zadaća je postizanje učinkovitije i efikasnije kontrole prometa otpadom.

U studenom je IZO prvi puta u RH bila domaćin studijske posjete „Primjena propisa u području zaštite okoliša“, organizirane u okviru TAIEX-a, Opće uprave za proširenje EK. Gost je bila delegacija Ministarstva okoliša i prostornog uređenja Republike Kosova, a tijekom posjete prezentiran je rad UIP i organiziran je obilazak oglednih predstavnika operatera koja se bave materijalnom i energetsom uporabom otpadnih guma i otpadnog ulja.

IZO je također sudjelovala na radionici "Gospodarenje komunalnim otpadom", organiziranoj u okviru TAIEX-a, te u suradnji s Vukovarsko-srijemskom županijom, na kojoj su prezentirane i raspravljane teme vezane na gospodarenje otpadom s naglaskom na postupanje s komunalnim otpadom u različitim regijama i državama.

Vezano na jačanje kapaciteta inspekcije, glede primjene Direktive vijeća 96/82/EZ od 9. prosinca 1996. o kontroli opasnosti od teških nesreća koje uključuju opasne tvari (SL L 10, 14.01.1997.) – u daljnjem tekstu Seveso II Direktive, IZO je sudjelovala na godišnjem sastanku TWG 2 (Tehničke radne skupine 2) EK za inspekciju postrojenja u kojima može doći do velikih industrijskih nesreća u kojima sudjeluju opasne tvari.

Nastavno na ovaj sastanak, održana je i međunarodna radionica Mutual Joint Visit-a o naučenim lekcijama iz industrijskih nesreća ('Lessons learnt') u primjeni SEVESO II direktive u nadzoru visokorizičnih postrojenja. Sve planirane aktivnosti u području međunarodne suradnje tijekom 2013. godine provedene su u potpunosti te su pokazale značaj sudjelovanja IZO u navedenim aktivnostima, projektima i mrežama, s obzirom da usklađivanja s EU standardima traže stalnu edukaciju i stručno osposobljavanje inspektora da udovolje takvim zahtjevima. Na ovaj način uz neposrednu razmjenu iskustva, znanja i prakse jačaju se administrativni kapaciteti inspektora, a time i sam rad te učinkovitost inspekcije, čime se usklađuje postupanje IZO s postupanjem i praksom u ostalim zemljama članicama EU.

4.4. Pokazatelji provedbe plana i programa

4.4.1. Pokazatelji o postupanju inspekcije zaštite okoliša

IZO i nadalje provodi i razvija koordinirajuću ulogu u sektoru okoliš, uspostavljajući suradnju s ostalim nadležnim inspekcijama i drugim državnim tijelima u planiranim nadzorima, izvanrednim događajima, te razmjeni podataka u cilju brže uspostave informacijskog sustava zaštite okoliša.

Prema planu rada za 2013. godinu i temeljem Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi nadležnih u području okoliša tijekom 2013. godine IZO je obavila koordinirane inspekcijske nadzore 56 operatera, obveznika ishođenja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, odnosno operatera koji podliježu primjeni propisa kojim se uređuje sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari.

Od ostalih bitnih tematskih nadzora obavljani su nadzori:

- obveznika OUZO, i to 183 nadzora kod 155 operatera koji posluju na 162 lokacije,
- prekograničnog prometa otpada na 14 cestovnih prijelaza, 1 luci, 1 željezničkom prijelazu, 8 carinarnica. Provedeno je 79 nadzora, pri čemu je pregledano 96 vozila, 2 vlaka i 3 brodska kontejnera,
- odlagališta otpada na 310 lokacija (115 na jadranskom i 195 lokacija na kontinentalnom području),
- obveznika dozvole ispuštanja stakleničkih plinova kod 59 postrojenja,
- korisnika opreme s kontroliranim tvarima i fluoriranim stakleničkim plinovima 69 operatera na 116 poslovnih jedinica,
- obveznika primjene propisa kojim se uređuju tehnički standardi zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina, te tehnički standardi zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama na 500 lokacija, pri čemu je obavljeno 557 nadzora,
- turističkih prometnica u okviru pripreme za turističku sezonu na dionicama 6 autocesta, 78 državnih, 51 županijskih i 15 lokalnih cesta,
- uvoznika/proizvođača EE opreme, sredstava za zaštitu bilja i sredstava za dezinfekciju dezinsekciju i deratizaciju, i to 100 proizvođača/uvoznika EE opreme, 36 ostalih uvoznika/proizvođača ove tematske cjeline
- ovlaštenika za gospodarenje otpadom, praćenja kakvoće zraka i stručnih poslova zaštite okoliša, i to 332 ovlaštenika za gospodarenje otpadom na 361 lokaciji, 10 osoba koje prate kvalitetu zraka i 25 koje mjerenje onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, te 55 ovlaštenika koje se bave stručnim poslovima zaštite okoliša.

Obavljani su kontrolni nadzori, nadzori po prijavama građana i nadzori povodom izvanrednih događaja. Na temelju statističkih pokazatelja u izvještajnom razdoblju, inspektori zaštite okoliša su u području primjene propisa kojima se uređuje zaštita okoliša, zaštita zraka i gospodarenje otpadom na temelju godišnjeg plana rada obavili **5.662 pregleda**.

Od ukupnog broja obavljenih pregleda, 71 pregled obavljen je zbog iznenadnog događaja, dok je u 1733 slučaja obavljen ponovljeni nadzor odnosno kontrola izvršenja rješenja.

Zbog utvrđenih povreda propisa izdano je **809 inspekcijskih rješenja**, od kojih 596 zbog povrede odredbi Zakona o otpadu, 165 zbog povrede Zakona o zaštiti zraka, a ostalih 48 rješenja zbog povrede Zakona o zaštiti okoliša.

U provedenim kontrolnim nadzorima utvrđeno je da su nadzirane osobe 876 rješenja izvršile naređene mjere u propisanim rokovima, dok su 3 rješenja izvršena nakon izrečene upravne mjere, odnosno novčane kazne. U ostalim slučajevima još nije bila obavljena kontrola izvršenja rješenja ili rokovi za izvršenje nisu istekli.

Zbog neizvršenja inspekcijskih mjera naređenih u upravnim postupcima pokrenutim u prethodnim godinama i tijekom 2013. godine, a koja su kontrolirana u ovom izvještajnom razdoblju, izrečeno je **10 upravnih mjera** – novčanih kazni u ukupnom iznosu od **300.000,00 kn**. Od tog je iznosa u 2013. godini naplaćeno **135.000,00 kn**.

S obzirom da su od srpnja 2013. godine u primjeni novi propisi u području zaštite okoliša iz djelokruga rada MZOIP, Zakon o zaštiti okoliša i Zakon o održivom gospodarenju otpadom, koji zahtjevaju određeno vrijeme prilagodbe i za obveznike primjene ali i inspekcijske službe, plan rada IZO je revidiran.

Tijekom 2013. godine nisu u potpunosti realizirane aktivnosti koje se odnose na nadzor uvoznika/proizvođača EE opreme i uređaja, pesticida i DDD sredstava te obveznika primjene objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, ali je, zbog problematike gospodarenja otpadom koji nastaje pružanjem zdravstvene zaštite ljudi, obavljen ciljani nadzor u 42 zdravstvene ustanove na području RH (8 kliničkih bolničkih centara, 3 kliničke bolnice, 3 klinike, 21 opće bolnice, 1 županijske bolnice i 1 zavoda za javno zdravstvo), te ovlaštenika za obavljanje djelatnosti gospodarenja medicinskim otpadom.

U pretežitom broju mjera naređena je izrada, vođenje i dostava propisane dokumentacije, uklanjanje otpada, zabrana gospodarenja otpadom i mjerenje emisija u okoliš.

Kao i prethodne godine, izvršenja rješenja prema pojedinim propisima na temelju kojih su donesena, pokazuje najbolju učinkovitost u primjeni propisa o zaštiti zraka i propisa o općim pitanjima zaštite okoliša, što je u pravilu povezano i s manjim troškovima izvršenika za izvršenje naređenih mjera.

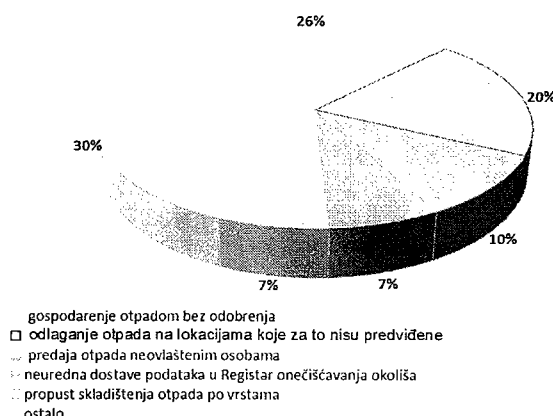
Usporedba pokazatelja o postupanju IZO u 2012. i 2013. godini prikazana je u Tablici 6.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA ZA 2013. GODINU

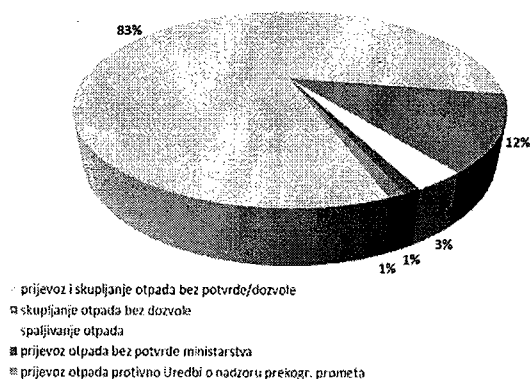
Tablica 6. Usporedba pokazatelja o postupanju IZO u 2012. i 2013. godini

POKAZATELJI	2012.			2013.		
	PJ	SS	UKUPNO	PJ	SS	UKUPNO
Broj nadziranih pravnih osoba	4.092	401	4.493	2.759	367	3.126
Broj nadziranih fizičkih osoba	1.395	48	1.443	705	34	739
Broj prvih pregleda	2.419	1215	3.634	3.439	397	3.836
Broj kontrolnih pregleda	1.779	228	2.007	1.536		1.733
Broj pregleda pravnih osoba	3.992	508	4.500	4.018	545	4.563
Broj pregleda fizičkih osoba	1.396	47	1.443	969	50	1.019
Broj zaprimljenih prijava/predstavki	1.277	363	1.640	1.087	434	1.373
Broj prvih pregleda povodom prijave	1.226	65	1.291	939	39	978
Ukupan broj pregleda	5.397	539	5936	4.865	797	5.662
Broj podnesenih optužnih prijedloga	410	74	484	116	247	363
Broj izdanih rješenja	1.016	184	1.200	695	114	809
NOVČANE KAZNE - UPRAVNE MJERE IZREČENE PO INSPEKTORU						
Broj zaključaka/rješenja o novčanim kaznama	11	0	11	10	0	10
Broj zaključaka/rješenja – Zakon o otpadu	8	0	8	8	0	8
Broj zaključaka /rješenja– Zakon o zaštiti zraka	3	0	3	2	0	2
Iznos novčanih kazni u kn	230.000,00	0	230.000,00	300.000,00	0	300.000,00
Iznos novčanih kazni – Zakon o otpadu	140.000,00	0	140.000,00	240.000,00	0	240.000,00
Iznos novčanih kazni – Zakon o zaštiti zraka	90.000,00	0	90.000,00	60.000,00	0	60.000,00
Prosječan iznos kazne u kn	20.909	0	20.909	30.000	0	30.000
NOVČANE KAZNE IZREČENE PRESUDAMA PREKRŠAJNIH SUDOVA						
Broj novčanih kazni	453	23	476	237	17	254
Iznos novčanih kazni (kn)	6.46.548	867.140	7.331.688	4.203.885	495.500	4.699.385
Prosječan iznos kazne (kn)	14.270	38.093	15.402	17.738	29.147	18.501
Broj inspektora	57	22	79	57	21	78
Broj pregleda/ inspektor	94,68	24,50	75,14	85,35	37,95	72,59
Broj rješenja/ inspektor	17,82	8,36	15,12	12,19	5,42	10,37
Broj optužnih prijedloga/ inspektor	17,19	3,36	6,12	2,03	11,76	4,65
Broj zaključaka o izrečenim novčanim kaznama/ inspektor	0,19	0,0	0,19	0,13	0,0	0,13
Iznos novčanih kazni u zaključcima / inspektor u kn	4.035,08	0,0	2.911,40	3.846,15	0,0	3.846,15
Broj novčanih kazni prekršajnih sudova / inspektor	7,94	1,04	6,02	4,15	0,81	3,25
Iznos novčanih kazni prekršajnih sudova / inspektor u kn	113.413,12	39.415,45	92.806,17	73.752,37	23.595,23	60.248,52

S obzirom na utvrđene povrede propisa i počinjenih prekršaja u 2013. godini, IZO je pripremila 136 prijedloga za podnošenje optužnih prijedloga. Od toga je 81% (110) prijedloga podneseno zbog povreda odredbi Zakona o otpadu, odnosno Zakona o održivom gospodarenju otpadom, 12% (17) zbog povrede odredbi Zakona o zaštiti okoliša i 7% (9) zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti zraka.

Graf 6: Prekršaji utvrđeni nadzorima IZO

Graf 7: Prekršaji temeljem prijava MUP-a

Osim postupaka koji su inicirani na osnovu inspekcijskog nadzora, Ministarstvo (Služba za inspekcijski nadzor zaštite okoliša u Područnim jedinicama i unaprjeđenje rada) je, u svojstvu ovlaštenog tužitelja, podnosilo optužne prijedloge zbog povreda odredbi Zakona o otpadu i na temelju činjenica utvrđenih i dostavljenih od strane djelatnika MUP-a. Slijedom naznačenog, nadležnim sudovima su podnesena **184 optužna prijedloga**.

Tijekom 2013. godine ukupno je zaprimljeno 328 rješenja Prekršajnih sudova, te 25 rješenja Visokih prekršajnih sudova. Razmatrajući rješenja Prekršajnih sudova proizlazi da je samo 1% prijava odbačeno te da je 14% postupaka obustavljeno od kojih 80% iz razloga zastare.

Od ukupnog broja zaprimljenih rješenja Prekršajnih sudova nadzirane osobe su oslobođene od optužbe u 4% slučajeva. U istom udjelu rješenja (4%) nadzirane osobe proglašene su krivima, ali bez izricanja kazne. U svim ostalim postupcima, odnosno 76% od ukupno zaprimljenog broja rješenja prekršajnih sudova nadzirane osobe su proglašene krivima uz izricanje novčane kazne. Ukupan iznos izrečenih kazni u presudama Prekršajnih sudova zaprimljenih tijekom 2013. godine pokrenutih po optužnim rješenjima ovoga Ministarstva iznosi 4.690.385,00 kn. Od navedenog iznosa 81% izrečenih kazni odnosi se na povredu Zakona o otpadu i Zakona o održivom gospodarenju otpadom, 15% izrečenih kazni odnosi se na povredu odredbi Zakona o zaštiti okoliša, a preostalih 4% na povredu odredbi Zakona o zaštiti zraka.

Ukupno je izrečeno 5 ukora odnosno opomena. Na rješenja Prekršajnih sudova Ministarstvo je podnijelo 2 žalbe. Ukupan broj od 320 pripremljenih optužnih prijedloga pokazuje smanjenje optužnih prijedloga u odnosu na 2012. godinu. Uspoređujući postotak izrečenih novčanih kazni za počinjene prekršaje u sudskim presudama s podacima za 2012. godinu također je uočeno da je broj kazni smanjen. Novina u postupcima pripreme optužnih prijedloga u 2013. godini su: centralizacija postupka u Službi za inspekcijski nadzor zaštite okoliša u Područnim jedinicama i unaprjeđenje rada te priprema optužnih prijedloga na temelju činjenica utvrđenih od strane MUP-a. Svakako valja istaknuti da su Izmjene i dopune Prekršajnog zakona (NN, br. 39/13), koji je stupio na snagu 1. lipnja 2013. godine, donijele nove elemente u postupcima protiv počinitelja prekršaja, te je dio smanjenja broja optužnih prijedloga moguće pripisati i prilagodbi odredbama Prekršajnog zakona.

U Tablici 7. prikazana je struktura izrečenih kazni Prekršajnih sudova u 2013. godini.

Tablica 7. *Struktura izrečenih kazni Prekršajnih sudova u 2013. godini*

Izrečene kazne	Pravne osobe	Fizičke osobe	Ukupno
Zakon o zaštiti okoliša			
Broj izrečenih novčanih kazni	14	8	22
Iznos novčanih kazni (kn) ukupno	712.400	24.110	736.510
Broj kazni max. iznosa	0	0	
Iznos u kn	0	0	
Broj kazni između min. i max. iznosa	0	0	
Iznos u kn	0	0	
Broj kazni min. iznosa	3	0	
Iznos u kn	293.200	0	293.200
Broj kazni ispod min. iznosa	11	8	19
Iznos u kn	383.200	24.110	407.310
Broj ukora/opomena	14	8	22
Zakon o otpadu			
Broj izrečenih novčanih kazni	65	157	222
Iznos novčanih kazni (kn) ukupno	3.359.275	482.200	3.841.475
Broj kazni max. iznosa	1	1	2
Iznos u kn	100.000	16.000	116.000
Broj kazni između min. i max. iznosa	4	2	6
Iznos u kn	448.400	10.000	458.400
Broj kazni min. iznosa	7	5	12
Iznos u kn	491.333	18.700	510.033
Broj kazni ispod min. iznosa	53	149	202
Iznos u kn	2.319.542	437.500	2.757.042
Broj izrečenih kazni zatvora (za odgovornu osobu)	0	0	0
Broj ukora/opomena	2	5	7
Zakon o zaštiti zraka			
Broj izrečenih novčanih kazni	9	1	10
Iznos novčanih kazni (kn) ukupno	110.400	2.000	112.400
Broj kazni max. iznosa	0	0	
Iznos u kn	0	0	
Broj kazni između min. i max. iznosa	0	0	
Iznos u kn	0	0	
Broj kazni min. iznosa	0	0	
Iznos u kn	0	0	
Broj kazni ispod min. iznosa	9	1	
Iznos u kn	110.400	2.000	112.400
Broj ukora/opomena	0	0	

4.4.2. Drugostupanjski postupci

Pravo na žalbu i upravni spor koje mogu ostvariti nadzirane osobe nakon pokrenutog upravnog postupka IZO, propisano je odredbama članka 196. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 110/07), članka 250. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 80/13), članka 142. Zakona o zaštiti zraka (NN, br. 130/11), članka 85. Zakona o otpadu (NN, br. 178/04, 111/06, 60/08, 87/09) na način da se protiv rješenja, zaključka o obustavi postupka izvršenja i zaključka o troškovima izvršenja koje je donio inspektor ZO u PJ i MZOIP-u, može u roku od petnaest dana od dana zaprimanja rješenja, odnosno zaključka izjaviti žalba MZOIP-u, osim u slučaju kada je

naznačene upravne akte, koji se odnose na primjenu Zakona o otpadu, donio inspektor u MZOIP-u, ili su upravni akti doneseni na temelju odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN, br. 94/13). U tom slučaju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor (članak 85. Zakona o otpadu, odnosno članak 163. Zakona o održivom gospodarenju otpadom). Navedenim Zakonima određeno je također da žalba ne odgađa izvršenje ovih akata. Žalbe rješava posebno Povjerenstvo MZOIP-a koje imenuje ministar. Tijekom 2013. godine nadzirane pravne i fizičke osobe su na temelju donesenih upravnih akata IZO konzumirale pravo na žalbu kao redovni pravni lijek u 20 slučajeva.

S obzirom na broj ukupno donesenih rješenja tijekom 2013. godine, a kojih je zbog utvrđenih povreda propisa, s osnova svih zakona prema kojima postupaju IZO, bilo **809**, mali broj zaprimljenih žalbi na prvostupanjske akte inspektora od samo 2,5% može se cijeliti kao izuzetno dobar rezultat zakonitog postupanja inspektora i njihove stručne osposobljenosti u provedbi inspekcijskog nadzora, utvrđivanju činjeničnog stanja i vođenju upravnog postupka, ali isto tako osviještenosti i spremnosti stranaka da postupe prema naređenim mjerama.

U Tablici 8. prikazani su podaci o broju zaprimljenih žalbi na inspekcijske akte i riješenih drugostupanjskih postupaka u razdoblju 2010.-2013. godina.

Tablica 8. *Drugostupanjski postupci u razdoblju 2010.-2013. godina*

Broj žalbi	Zaprimljeno u tekućoj godini	Riješeno u tekućoj godini	Preneseno u sljedeću godinu
2010.	39	40	1
2011.	61	54	7
2012.	42	42	5
2013.	20	16	4
Ukupno	162	152	17

4.4.3. Ocjena rezultata inspekcijskih nadzora

U odnosu na tri osnovne zadaće IZO – nadzor primjene regulative, sankcioniranje u slučaju povrede propisa i informiranje javnosti o istome, učinkovitost provedbe planiranih inspekcijskih aktivnosti za 2013. godinu, iskazana kao statistički pokazatelj u odnosu na dinamiku provedbe plana rada i određene prioritete, može se ocijeniti zadovoljavajućom.

Nadzori tematskih cjelina – operatera koji podliježu primjeni objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, prekograničnog prometa otpada, nadzori odlagališta otpada, cestovnih pravaca u smislu kontinuirane aktivnosti IZO radi pripreme za turističku sezonu, provedeni su u potpunosti i u planiranim rokovima.

S obzirom na to da su zbog brojnosti registriranih subjekata, nadzori subjekata koji se bave djelatnošću uvoza/izvoza i stavljanja u promet kontroliranih i zamjenskih tvari, servisiranja, prikupljanja, obnavljanja i uporabe tih tvari, nadzori ovlaštenika za gospodarenje otpadom i obavljanje poslova iz područja zaštite okoliša, zatim luka nautičkog turizma i predstavnika uvoznika/proizvođača EE opreme, sredstava za zaštitu bilja i sredstva DDD, planirani kao višegodišnja aktivnost, dinamika provedbe nadzora tijekom 2013. godine je zadovoljavajuća.

Načinom organiziranja pripreme nadzora i izradom odgovarajućih smjernica za rad koje se dostavljaju svakom inspektor standardiziran je inspekcijski postupak, čime je omogućena veća učinkovitost provedbe nadzora u prvoj fazi i bez pregleda na lokaciji, budući da subjekti nadzora i dostavom pisanih podataka inspekciji mogu dokazati stanje usklađenosti svog rada s propisima o zaštiti okoliša, osobito u dijelu izrade i dostave propisanih izvješća i podataka.

Za one nadzirane osobe, za koje je utvrdimo da svojim ponašanjem, djelovanjem ili radom ne primjenjuju propise o zaštiti okoliša, IZO je pokrenula upravne postupke i donijela **809 rješenja**. Ukupno je obavljeno **1.116 kontrola izvršenja rješenja**, od kojih su **424 rješenja** donesena u 2013. godini, te je utvrđeno da su nadzirane osobe izvršile naređene mjere u propisanim rokovima, bez potrebe pokretanja postupka prisilnog izvršenja.

Kao indikator ocjene rezultata inspekcijskih nadzora, odnosno učinkovitosti naređenih mjera pojedinih tematskih cjelina, može se smatrati sljedeće:

- kvalitetnije praćenje primjene propisa o zaštiti okoliša provedbom koordiniranih inspekcijskih nadzora,
- manji broj povreda propisa u nadzoru ovlaštenika za gospodarenje otpadom kao rezultat sustavnog inspekcijskog praćenja njihovog rada,
- manji broj ponovljenih odstupanja od propisa kod subjekata koji se nadziru kontinuirano,
- mali broj pokrenutih žalbenih i upravnih postupaka u odnosu na izdane upravne akte

Usporedbom podataka o pokrenutim prekršajnim postupcima tijekom 2013. godine u odnosu na 2012. Godinu, vidljivo je da je broj podnesenih optužnih prijedloga nadležnim prekršajnim sudovima manji nego prethodne godine, a što se može protumačiti kao rezultat prethodnih inspekcijskih nadzora, odnosno većeg broja nadziranih osoba usklađenih sa propisima.

Drugi razlog manjem broju pokrenutih upravnih i prekršajnih postupaka je od srpnja 2013. godine i primjena propisa usklađenih s europskim zakonodavstvom: Zakon o zaštiti okoliša i Zakon o održivom gospodarenju otpadom, za koje je nužno određeno vrijeme prilagodbe, kako za operatere, tako i za inspekcijske službe.

Budući da je sankcioniranje izraženo u novčanim kaznama, jedan od mehanizama da se prekršitelji prisile na poštivanje propisa u slučajevima kada postoji njihovo očigledno i opetovano odbijanje da propise primjenjuju, procjenjuje se da su upravne mjere – novčane kazne i kazne zapriječene u prekršajnom postupku, iako u najvećem dijelu ispod propisanih, učinkovite.

Planirano stručno osposobljavanje inspektora ZO, sudjelovanjem u projektima i međunarodnim mrežama također je provedeno u potpunosti.

5. ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE O PROVEDENIM KOORDINIRANIM INSPEKCIJSKIM NADZORIMA U OKVIRU MEĐUSOBNE SURADNJE S DRUGIM INSPEKCIJAMA U PODRUČJU OKOLIŠA

Sukladno iskustvima iz prethodnih godina u provedbi koordiniranih nadzora svih inspekcija nadležnih u području zaštite okoliša, koordinirani inspekcijski nadzori za 2013. godinu provedeni su u skladu s godišnjim planom i programom rada, u čijoj su pripremi sudjelovali predstavnici svih inspekcijskih službi nadležnih za kontrolu primjene propisa iz područja okoliša.

Operateri nad kojima su provedeni koordinirani inspekcijski nadzori odabrani su prema popisu koji je izradio Hrvatski centar za čistiju proizvodnju 2008. godine i temeljem podloge iz priloga I Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. godine o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja), (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L334, 17.12.2010.), Direktive 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okoliš (SL L 143, 30.4.2004.).

Nadzirani su operateri iz područja energetike, kemijske industrije, prerade mineralnih sirovina, prehrambene industrije, postrojenja za proizvodnju ambalaže, proizvodnju i preradu metala i pročistači otpadnih komunalnih voda te rizična postrojenja s opasnim tvarima. Odabrani operateri su složeni sustavi koji višestruko opterećuju sastavnice okoliša ispuštajući emisije u zrak, vode i tlo kao što su hlapivi organski spojevi i staklenički plinovi te postrojenja s opasnim tvarima u količinama koje mogu uzrokovati nesreće većih razmjera.

Koordinirane inspekcijske nadzore su u okviru svojih ovlasti zajednički i ovisno o djelatnosti operatera obavljali inspektori zaštite okoliša (IZO), inspektori zaštite prirode (PRI), vodopravni inspektori (VOD), inspektori zaštite od požara (ZP), sanitarni inspektori (SAN), poljoprivredni inspektori (POLJ), stočarski inspektori (STO), veterinarski inspektori (VET), elektroenergetski inspektori (EL), inspektori opreme pod tlakom (OPT), inspektori rada u području zaštite na radu (ZNR) i rudarski inspektori (RUD). Proizlazi da je u koordinirane nadzore bilo uključeno 12 inspekcija iz 4 ministarstava i Državnog inspektorata.

Prema godišnjem planu rada inspekcije zaštite okoliša za 2013. godinu planiran je koordinirani nadzor 56 operatera od kojih su 33 obveznika OUZO, a 5 od njih su ujedno i obveznici primjene Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari i 18 ostalih nadzora.

Osim planiranih nadzora tijekom 2013. provedeno je 5 izvanrednih koordiniranih nadzora u kojima su ostale inspekcijske službe u sudjelovale manjem broju, ovisno o djelatnosti postrojenja i problematike. Izvanrednim koordiniranim nadzorima obuhvaćeni su operateri: Odlagalište Prudinec-Jakuševac, Zagreb, Ciglana Cerje Tužno d.o.o., Dina Petrokemija d.d., Omišalj, Remondis Medison d.o.o., Draganići i Varkom d.d. Varaždin na lokaciji Brezje.

Nadzorima je utvrđeno da od 28 obveznika 4 obveznika nisu predala zahtjeve za ishođenje rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i to: dvije farme, jedan operater iz sektora prehrambene industrije i odlagalište neopasnog otpada.

Operateri koji nisu predali zahtjeve za ishođenje OUZO upozoreni su zakonsku obvezu i posljedicu ne postupanja po zakonu. Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša ishodilo je 7 nadziranih operatera.

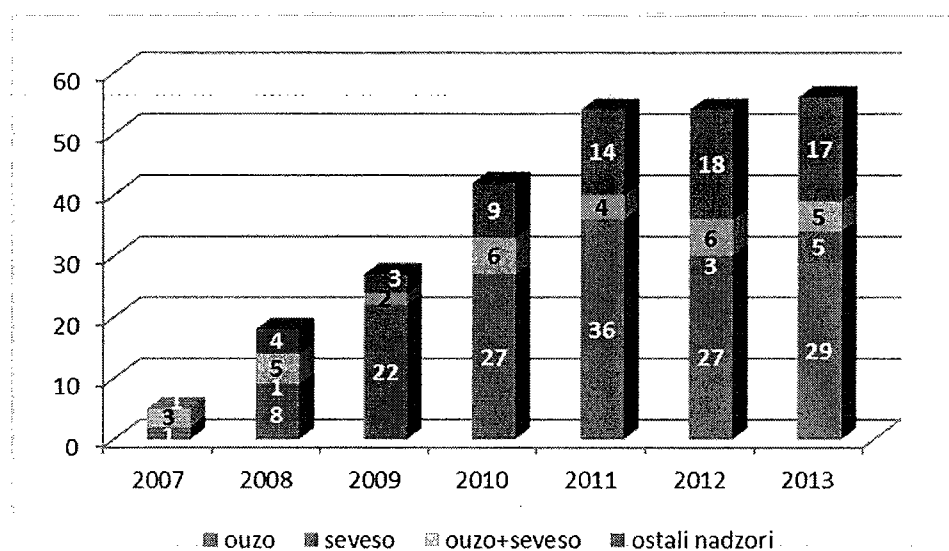
Nadzor operatera Guma profil d.o.o. iz Oroslavlja nije proveden kao koordinirani nadzor zbog smanjenog obima rada a nadzor farme Agromeđimurje iz Čakovca jer je objekt zatvoren.

Od postrojenja koji su obveznici Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari nadzirano je njih 5 i to: četiri skladišta ukapljenog naftnog plina i terminal naftnih derivata smješten na dvije međusobno povezane lokacije.

Nadzorom ovih postrojenja utvrđeno je da su izradili Izvješća o sigurnosti, dostavili ih na suglasnost MZOIP-u, koje je na iste dalo suglasnost. U izvanrednim koordiniranim nadzorima utvrđeno je da su odlagalište otpada Prudinec-Jakuševac i Ciglana Cerje Tužno d.o.o. obveznici ishođenja OUZO a postupak je u tijeku.

Inspektori zaštite okoliša sukladno čl. 188. Zakona o zaštite okoliša (NN, br. 110/07) koordinirane inspekcijske nadzore provode od 2007. godine. Broj nadziranih operatera kontinuirano je rastao od 2007. godine do 2013. godine, tako da je tijekom 2007. godine nadzirano 5 operatera, u 2008. godini nadzirano je 18, u 2009. godini 27, u 2010. godini 42 i 2011. i 2012. godine nadzirana su 54 operatera te 2013. godine 56 planiranih operatera.

U Grafu 8. prikazani su podaci o broju nadzora po godinama, te broj nadziranih operatera obveznika OUZO, postrojenja koja sadrže opasne tvari (Seveso postrojenja) i postrojenja koja su istovremeno obveznici OUZO i Seveso postrojenja, te ostalih postrojenja predloženih za provedbu koordiniranih nadzora.

Graf 8.: Koordinirani nadzori od 2007. do 2013.

U provedenim planiranim i izvanrednim koordiniranim nadzorima tijekom 2013. godine kod 55 operatera utvrđene su povrede propisa, a kod šest operatera nisu utvrđene povrede propisa. Inspektori su donijeli ukupno 88 rješenja, svatko iz svoje nadležnosti.

Izvršeni su kontrolni nadzori 60 rješenja, a 5 od njih operateri nisu izvršili dok za 20 rješenja nije obavljen kontrolni nadzor a 8 rješenje je u roku.

Inspektori su podnijeli ukupno 29 optužnih prijedloga, Prekršajni sudovi su donijeli dvije presude kojima se operateri i odgovorne osobe proglašavaju krivima a kod jednog operatera sanitarna inspekcija naplatila je mandatnu kaznu. Za 71 utvrđenu nepravilnost i nedostatak određene su na zapisnik mjere i rokovi za uklanjanje istih, a operateri su izvršili 51 mjeru određenu na zapisnik dok je 7 naređenih mjera u roku.

Na temelju obavljenih nadzora dobiveni su podaci o utjecaju rada operatera ispuštanjem onečišćujućih tvari u odnosu na pojedine sastavnice okoliša, koje se uobičajeno prate na razini RH i/ili EU. MZOIP je, sukladno obvezi propisanoj Zakonom o zaštiti okoliša, kvartalno obavještavalo javnost na svojoj web stranici o tijeku i rezultatima provedbe koordiniranih inspeksijskih nadzora.

U Tablici 9. prikazani su podaci o usklađenosti rada nadziranih operatera s propisima kojima se uređuju pojedina sastavnice i/ili utjecaj opterećenja na okoliš.

Tablica 9.: Prikaz usklađenosti rada operatera nadziranih u 2013. godini

br.	OPERATER	izo	pri	vod	zp	san	polj	el	opt	znr	vet	sto	rud
1.	INA d.d., PJ UNP Terminal Zagreb	*			*					*			
2.	MESSER CROATIA PLIN d.o.o. Kutina	* ☒		*	*								
3.	CUPOV Delta, Rijeka												
4.	MURAPLAST d.o.o., Kotoriba prerada plastičnih masa				*					*			
5.	Luka OSIJEK d.o.o.	* ☒		*	*			*					
6.	DONA trgovina d.o.o., G. Stubica prerada voća i povrća	* ☒		*	*	*		*	*	*			
7.	UPOV CENTAR Zadar	* ☒		*	*	*		*					
8.	GORUP PRERADA MESA d.o.o. Tomaševac, klaonica i prer. mesa	* ☒			*			*					
9.	FERRO-PREIS d.o.o. Čakovec	* ☒		*	*			*		*			
10.	INA d.d. PJ UNP Terminal Slavonski Brod	*						*					
11.	EUROCABEL d.o.o., Jakovlje tvornica vodova i kablova			*	*	*		*	*	*			
12.	KARLOVAČKA PIVOVARA d.o.o. Karlovac	* ☒				*							
13.	LUKA d.d. SPLIT			*	*								
14.	OPG JOSIP MARTINEC, Orehovica intenzivan uzgoj peradi	* ☒		*	*								
15.	ALUFLEXPACK NOVI d.o.o., Umag proizvodnja ambalaže				*					*			
16.	INA d.d., PJ UNP Terminal Pula			*									
17.	LUKA RIJEKA d.d. terminal BRŠICA	*						*					
18.	UPOV STUPE Split	* ☒		*	*					*			
19.	HEP proizvodnja d.o.o., TE Plomin 1. & 2., proizvodnja el. energije	* ☒		*	*								
20.	LUKA RIJEKA d.d. terminal Bakar	* ☒								*			
21.	ODLAGALIŠTE KAREPOVAC Split, odlagalište neopasnog otpada	* ☒						*					
22.	LUKA VUKOVAR d.o.o. za ukrcaj, iskrcaj i prekrcaj robe	*											
23.	DRVENJACA d.d., Fužine drvena industrija	* ☒		*				*					
24.	OPG Renato Pušar, Mali Mihaljevec intenzivni uzgoj peradi				*			*					
25.	AD PLASTIK d.d., Solin												
26.	UPOV Daruvar			*									
27.	INA d.d., PJ Terminal Solin Sv. Kajo i Vranjičko Blato	*		*	*			*					
28.	P.P.C. BUZET d.o.o. Roč	* ☒		*	*					*			
29.	HEP d.o.o., KTE Jertovec, Konjščina proizvodnja električne energije	* ☒											
30.	PETROKEMIJA d.d., Kutina proizvodnja gnojiva					*							
31.	UPOV HEREŠIN Koprivnica				*								
32.	GUMA PROFIL d.o.o., Oroslavlje proizvodnja gume												
33.	KUTJEVO d.d., PJ PAPUK Požega				*	*					*		
34.	HEP d.o.o., TE-TO Osijek proizvodnja el. i toplinske energije	* ☒											
35.	ŠIRJAN d.o.o., Brinje	* ☒		*	*			*		*	*		

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA ZA 2013. GODINU

36.	farma junadi VODOTEČ SPINVALIS d.d., Požega	*			*		*		
	produktivna namještaja	☑			☑		☑		
37.	Galvanizacija Lovrić, Pula			*	*				
	pogon Galižana				☑				
38.	KNAUF INSULATION d.o.o., Novi Marof	*					*		
	Luka Zadar d.d.	☑					☑		
39.	Zadar	*		*			*		
	HEP d.o.o., TE Rijeka	☑					☑		
40.	produktivna električne energije	☑					☑		
41.	ADRIA ČELIK d.o.o., Kaštel Sućurac	*		*	*		*	*	*
	produktivna čelika	*		*	*		☑	☑	
42.	VUPIK d.d., Vukovar								
	farma svinja PAČETIN								
43.	UPOV Karlovac i Duga Resa	*			*				
	Karlovac				☑				
44.	AGROMEDIMURJE d.d.								
	Čakovec								
45.	INA d.d., PJ UNP Terminal	*							
	Metković.								
46.	Iločki Podrumi d.d.	*				*	*		
	Ilok	☑							
47.	BELJE d.d., Vrbovec				*				
	farma svinja GRADEC				☑				
48.	HEP d.o.o., TE Sisak				*				
	produktivna el. i toplinske energije				☑				
49.	CARLSBERG CROATIA d.o.o., Koprivnica, pivovara	*			*		*	*	
	HEP d.o.o., TE-TO Zagreb	☑			☑			☑	
50.	produktivna el. i toplinske energije	*			*				
51.	EKO – MEDIMURJE d.d., Čakovec	*				*	*	*	*
	ciglana	☑			☑			☑	
52.	ROCKWOOL ADRIATIC d.o.o.								
	Potpican								
53.	HEP d.o.o., EL-TO Zagreb	*							
	produktivna el. i toplinske energije								
54.	SOJARA d.d.			*	*		*		
	Zadar				☑		☑		
55.	EUGEN KVATERNIK								
	Slunj, vojni poligon								
56.	GAŠINCI, Đakovo								
	voini poligon								
57.	Odlagalište Prudinec – Jakuševac			*	*	*			
	Zagreb					☑			
58.	Ciglana Cerje Tužno d.o.o.	*		*	*			*	
	Maruševec	☑		☑	☑			☑	
59.	Dina Petrokemija d.d.						*	*	
	Omišalj								
60.	Remondis Medison d.o.o.	*							
	Draganić	☑							
61.	Varkom d.d., Varaždin	*			*				
	lokacija Brezje	☑			☑				

Legenda:

		u nadzoru nisu utvrđene povrede propisa
*		u nadzoru su utvrđene povrede propisa kontrolni nadzor nije obavljen ili je stranka još u ostavljenom roku
*		u nadzoru su utvrđene povrede propisa
☑		otklonjene – utvrđeno u kontrolnom nadzoru
*		u nadzoru su utvrđene povrede propisa
☑		nisu otklonjene – utvrđeno u kontrolnom nadzoru
*		mjere naredene na zapisnik
*		kontrolni nadzor nije obavljen ili je stranka još u ostavljenom roku
		koordinirani nadzor nije obavljen

Inspekcija zaštite okoliša utvrdila je povrede propisa kod 17 operatera, za koje je izdala 25 rješenja, a kontrolnim nadzorima utvrđeno je da 11 operatera postupilo po rješenjima dok jedan nije. Kod 5 operatera nije obavljen kontrolni nadzor. Za utvrđene nepravilnosti kod 19 operatera na zapisnik su naređene mjere i 14 operatera izvršilo naređene mjere na zapisnik. Povrede propisa koje je utvrdila inspekcija zaštite okoliša odnose se na ne vođenje propisane dokumentacije o otpada te uređajima i opremi koja sadrži kontrolirane tvari, skladištenje proizvodnog otpada duže od zakonskog roka, mjerenje emisija iz nepokretnih izvora, uporaba otpada suprotno ishodenoj dozvoli i zabrana obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom.

Inspekcija zaštite prirode sudjelovala je u dva nadzora i nije utvrdila povrede propisa.

Vodopravna inspekcija zbog povreda propisa donijela je 16 rješenja, kontrolnim nadzorima utvrđeno je da 8 operatera postupilo po rješenju, kod 6 operatera kontrolni nadzor nije obavljen, a 2 su u roku. Zbog utvrđenih nepravilnosti na zapisnik su naređene mjere kod 5 operatera, koji su iste izvršili u roku. Nadzorom vodopravne inspekcije utvrđeno je da pojedini operateri nisu ishodili vodopravne akte za ispuštanje otpadnih voda, nisu uskladili interne akte s novim Zakonom o vodama i Pravilnikom, nije ishodenja koncesija za korištenje vode i nisu izgrađene vodonepropusne jame.

Inspekcija zaštite od požara zbog povreda propisa donijela je 13 rješenja, a 8 operatera je postupila po rješenju, jedan nije a kod 4 nisu obavljeni kontrolni nadzori. Nisu utvrđene povrede propisa kod 21 operatera. Kod 18 operatera na zapisnik su naređene mjere za uklanjanje nepravilnosti, a 16 operatera je izvršilo naređene mjere, a kod 2 operatera naređene mjere su u roku. Inspekcija zaštite od požara utvrdila je da nije provedena provjera sustava za dojavu požara, nisu označeni evakuacijski putovi, nije provedeno ispitivanje i nepropusnost plinskih instalacija, nije imenovana odgovorna osoba za provođenje preventivnih mjera zaštite od požara i nije ishoden cjelokupni Ex-dokument o stanju protueksplozijske zaštite za prostore ugroženim eksplozivnom atmosferom.

Sanitarna inspekcija kod 35 operatera nije utvrdila povrede propisa dok je kod 7 operatera zbog povrede propisa donijela rješenja, a 4 operatera su postupila po rješenju dok jedan nije postupio po rješenju. Za 2 operatera na zapisnik su naređene mjere za uklanjanje utvrđenih nepravilnosti koje su uklonili. Nadzorom sanitarne inspekcije utvrđeno je ne ispunjavanje uvjeta za korištenje opasnih kemikalija, uvjeta za zaštitu od buke, nije pribavljena dozvola za rad izvora neionizirajućeg zračenja i nisu obavljena prva mjerenja.

Poljoprivredna inspekcija je sudjelovala u 7 nadzora i utvrdila da, jedan operater izvršio prenamjenu poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredno, a da nije platio naknadu i ishodio Rješenje. Inspektoru je dostavljeno Rješenje o naknadi za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta.

Elektroenergetska inspekcija kod 31 operatera nije utvrdila povrede propisa, dok je za 6 operatera donijela rješenje i kontrolnim nadzorima utvrdila da su 4 operatera postupila po rješenju, a kod 2 nije obavila kontrolni nadzor. Kod 12 operatera na zapisnik je naređeno uklanjanje utvrđenih nepravilnosti i 6 je operatera nepravilnosti uklonilo. U nadzoru je utvrđeno ne odražavanje transformatorske stanice, nedostaci u označavanju pogonske opreme i kablova, ne postojanje zapisnika o ispitivanju glavnog razvoda i ne izrada Plana održavanja elektroenergetskih objekata.

Inspekcija opreme pod tlakom je zbog povreda propisa donijela 2 rješenja i u kontrolnom nadzoru utvrdila da je jedan operater nije postupio po rješenju, a kod drugog nije obavljen kontrolni nadzor. Za utvrđene nepravilnosti kod 3 operatera na zapisnik su naređene mjere koje su izvršene. Inspektor opreme pod tlakom zbog ne postojanja dokumentacije o opremi pod tlakom visoke razine zabranio je upotrebu, dozvola za uporabu opreme pod tlakom.

Inspekcija rada za zaštitu na radu je kod 15 operatera zbog utvrđenih povreda propisa donijela 24 rješenja i 22 operatera je postupilo po rješenju, a kod 2 nije proveden kontrolni nadzor. Inspektori su podnijeli 10 optužnih prijedloga zbog počinjenja 11 prekršaja. Zbog utvrđenih nepravilnosti kod 1 operatera na zapisnik je naređeno uklanjanje istih i operater je postupio po mjerama iz zapisnika. Nadzorom je utvrđeno da nije osposobljen djelatnik za stručnjaka zaštite na radu, nedostatke vezano za osvjetljenje radnih prostora i manji nedostaci u postavljanju uputa za siguran rad u pogonu.

Rudarska inspekcija je sudjelovala u jednom nadzoru i pokrenula upravni postupak ali nije obavila kontrolni nadzor. Povreda propisa odnosi se na zabranu rada jer nije zaposlena odgovorna stručna osoba.

Detaljno izvješće o obavljenom koordiniranom inspekcijskom nadzoru sadrži za svako nadzirano postrojenje opće informacije o operateru, aktivnost temeljem koje je postrojenje obveznik OUZO i status u odnosu na obvezu, odnosno za rizična postrojenja maksimalni kapacitet skladištenja opasnih tvari, dokumentaciju koja se odnosi na dozvole, rješenja i koncesije, opis tehnološkog procesa, ulazne sirovine, energente, rezultate mjerenja emisija u zrak i vode, način postupanja s otpadom koji nastaje u tehnološkom procesu, te rizike zbog količina i korištenja opasnih tvari, podatke o postupanju inspekcijskih službi vezano za pokretanje upravnih postupaka, podnošenje optužnih prijedloga te kontrolu izvršenja rješenja i obveza/mjera danih na zapisnik.

Podaci izneseni u izvješću prikazuju postupanje, odnosno usklađenost operatera s propisima u području okoliša, uključujući sve njegove sastavnice.

6. OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA

6.1. Zakon o zaštiti okoliša

Kontrolom primjene odredbi Zakona o zaštiti okoliša, IZO je u 2013. godini utvrdila nepravilnosti u radu nadziranih osoba koje su se odnosile na neprovođenje mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša određenih u aktima o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, te nepravovremeno dostavljanje podataka u Registar onečišćavanja okoliša. Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci te je temeljem odredbi Zakona donijeto ukupno 48 rješenja sa 59 naređenih mjera i to 46 rješenja sa 57 naređenih mjera za pravne osobe i 2 rješenja s 2 naređenih mjera za fizičke osobe.

U provedbi inspekcijskih nadzora osoba ovlaštenih za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša utvrđene su određeni problemi u primjeni provedbenih propisa. Pravna osnova za provedbu naznačenih nadzora je Zakon o zaštiti okoliša (NN, br. 110/07), Pravilnik o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (NN, br. 57/10), te Zakon o zaštiti okoliša (NN, br. 84/13).

Uvjeti koje mora ispunjavati pravna osoba koja pribavlja suglasnost za obavljanje stručnih poslova detaljno su propisani Pravilnikom, a uključuju opće uvjete za pravnu osobu te, ovisno o vrsti poslova, posebne uvjete za voditelje stručnih poslova i uvjete za ostale stručnjake. Izdane suglasnosti se, osim za pojedine vrste stručnih poslova zaštite okoliša, vežu i na imena voditelja stručnih poslova te stručnjaka koji sudjeluju u provedbi poslova svake od navedenih grupa iz suglasnosti. S obzirom na složenost stručnih poslova zaštite okoliša, zahtjeve za stručnom spremom i iskustvom zaposlenih stručnjaka, očekivano je da su ovlaštenici upoznati sa važećim zakonskim propisima pa stoga u provedenim inspekcijskim nadzorima nisu utvrđena postupanja suprotna Zakonu i Pravilniku.

U tri slučaja inspektori su predložili oduzimanje suglasnosti zbog kadrovskih promjena u tvrtkama, uslijed čega su nastupile promjene uvjeta iz do tada važećih suglasnosti. Bitno je napomenuti da se prekid radnog odnosa bilo kojeg stručnjaka poimence navedenog u suglasnosti ne smatra samo po sebi promjenom propisanih uvjeta ukoliko je broj preostalih stručnjaka dovoljan da i dalje budu ispunjeni uvjeti iz važeće suglasnosti za odgovarajuću grupu stručnih poslova zaštite okoliša.

Smetnja za učinkovitu provedbu nadzora ove ciljne skupine je činjenica da još uvijek nije donesen pravilnik iz članka 47. stavka 5. Zakona kojim se propisuju programi, uvjeti i način polaganja stručnog ispita, kao i upotpunjavanje i usavršavanje znanja osoba koje su položile ispit iz stavka 1. istog članka.

Odlazak zaposlenika iz tvrtke ne mora nužno utjecati na promjenu uvjeta iz važeće suglasnosti, pa u tom slučaju tvrtke nisu u obavezi obavještanja nadležnog ministarstva sukladno članku 43. Zakona o nastalim promjenama, ali budući da izdane suglasnosti sadrže i imena stručnjaka, prekid radnog odnosa trebao bi biti dovoljan povod za reviziju važeće suglasnosti. Naime, trenutno se u skladu s propisima ime pojedinog stručnjaka pojavi u više važećih suglasnosti.

Jedan od zahtjeva koji ovlaštenici trebaju ispuniti su nepristranost i neovisnost. Zakonom o zaštiti okoliša u članku 40. stavku 13. propisano je da nositelj zahvata, odnosno operater, ne može obavljati stručne poslove zaštite okoliša u svojstvu ovlaštenika, u istom postupku koji se vodi sukladno odredbama ovog Zakona. U stavku 14. istoga članka propisano je da pravne osobe iz stavka 13. ovoga članka ne smiju biti povezana društva sukladno odredbama posebnog propisa.

Tijekom inspekcijskih nadzora ovlaštenika za stručne poslove zaštite okoliša uočeno je da se u svrhu ispunjavanja navedenih uvjeta pojedini stručnjaci privremeno (iako na puno radno vrijeme) zapošljavaju u drugim ovlaštenim tvrtkama, ili se osnivaju nove pravne osobe. Na taj način osigurava se formalno ispunjenje uvjeta iz članka 40. stavka 8. Zakona, koji propisuje da ovlaštenik koji je izradio ili sudjelovao u izradi studije o utjecaju zahvata na okoliš ne može obavljati poslove praćenja stanja okoliša koji su određeni rješenjem o prihvatljivosti toga zahvata za okoliš, iako to u praksi, zbog naznačenih razloga nije tako.

U nadzoru provedbe primjene Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina (NN, br. 135/06) pojavilo se pitanje načina utvrđivanja ispravnosti i pouzdanosti sustava za povrat para koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina na benzinskim postajama. Vezano na nadzor primjene Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama (NN, br. 5/11) također je uočena je problematika ispitivanja učinkovitosti prikupljanja benzinskih para sustava za povrat benzinskih para tijekom njegova rada na benzinskim postajama. Razlog tome je što u RH nije bilo akreditiranih pravnih osoba prema normi HRN EN 17020, kako je Uredbom propisano.

6.2. Zakon o zaštiti zraka

U cilju zaštite zraka kao jedne od sastavnica okoliša i poboljšanja njegove kvalitete na određenom području, nadzor IZO vezano na primjenu odredbi Zakona o zaštiti zraka i provedbenih propisa odnosio se osobito na kontrolu stacionarnih izvora onečišćujućih tvari u zrak odnosno da li su ti izvori izgrađeni ili proizvedeni, opremljeni i održavani na način da u zrak ne ispuštaju, odnosno ne unose onečišćujuće tvari iznad propisanih dopuštenih

vrijednosti, a što se u najvećoj mjeri dokazivalo podacima o mjerenju emisija onečišćujućih tvari u zrak provedenim od strane ovlaštenih pravnih osoba.

Zbog utvrđenih nepravilnosti pokenuti su upravni postupci te je temeljem odredbi Zakona o zaštiti zraka donijeto ukupno 165 rješenja sa 210 naređenih mjera i to 149 rješenja s 191 naređenom mjerom za pravne osobe i 16 rješenja sa 19 naređenih mjera za fizičke osobe.

Najčešće utvrđena nepravilnost u radu nadziranih osoba odnosila se na ne obavljanje mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak putem ovlaštene osobe iz stacionarnih izvora, te je na temelju takvog utvrđenja vlasnicima odnosno korisnicima stacionarnih izvora naređeno u tom smislu dovođenje u zakonito stanje.

U 2013. godini prvi puta su nadzirani obveznici ishoda dozvole za emisije stakleničkih plinova iako su kao veliki operateri, pod redovitim nadzorom inspekcije zaštite okoliša, uglavnom usklađeni s važećim propisima. Kao izdvojena problematika u ovoj tematskoj cjelini je nadzor postrojenja koja su prestala s radom. U inspekcijskim nadzorima utvrđeno da kriteriji kojima se definira prestanak rada postrojenja, kao i djelomični prestanak rada postrojenja sukladno člancima 22. i 23. Pravilnika o načinu besplatne dostave emisijskih jedinica postrojenjima (NN, br. 43/12) nisu u potpunosti primjenjivi na realno zatečeno stanje. Uslijed teške gospodarske situacije, neka postrojenja su obustavila rad na period duži od jedne godine pa kriterij godišnjeg smanjenja emisija nije u potpunosti primjenjiv.

Nadalje, kod postrojenja koja su prestala s radom sukladno članku 22. Pravilnika, nisu potpuno jasni kriteriji kojima se definiraju tehnički razlozi zbog kojih nije moguć nastavak rada postrojenja, niti kriteriji redovitog održavanja postrojenja. Iz navedenih razloga, predlaže se iskoristiti mogućnost dodatne edukacije inspekcije zaštite okoliša putem TAIEX-a na temu primjene propisa vezanih za stakleničke plinove s posebnim osvrtom na inspekcijske nadzore.

Bitno je naglasiti da su tek sredinom 2013. godine dvije pravne osobe ishodile prva rješenja MZOIP-a kojima se dozvoljava referentnim laboratorijima obavljanje djelatnosti osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za ukupno 6 referentnih metoda, no još uvijek nisu imenovani referentni laboratoriji za preostale referentne metode. Nadalje, pregledom ispitnih izvješća bez uvida u mjerno mjesto, postupak i uvjete mjerenja na lokaciji operatera teško je utvrditi da li je provedeno mjerenje istinito i točno. U slučajevima kada postoji opravdana sumnja u istinitost rezultata mjerenja, bilo bi dobro mjerenje ponoviti, pri reprezentativnim procesnim uvjetima.

6.3. Zakon o otpadu

Obzirom na to da gotovo svaka osoba koja obavlja neku djelatnost istovremeno stvara i otpad, provedba propisa vezano za gospodarnje otpadom predmet je gotovo svakog nadzora pa je tijekom obavljanja nadzora u 2013. godini, IZO utvrdila najviše nepravilnosti u primjeni Zakona o otpadu i pripadajućih provedbenih propisa. Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci pa je temeljem Zakona o otpadu donijeto ukupno 596 rješenja s 686 naređenih mjera i to 482 rješenja s 556 naređenih mjera za pravne osobe i 114 rješenja s 130 naređenih mjera za fizičke osobe.

Vežano za obavljanje djelatnosti skupljanja, uporabe i/ili zbrinjavanja (obrade, odlaganja, spaljivanja i drugih načina zbrinjavanja) otpada koje se može obavljati samo ako je prethodno pribavljena Zakonom propisana dozvola, IZO je i tijekom 2013. godine utvrđivala usklađenost rada pravnih i fizičkih osoba kojima su izdane odgovarajuće dozvole za obavljanje djelatnosti skupljanja, skladištenja, uporabe ili obrade otpada, s propisima i izdanim aktima. Tijekom nadzora ovlaštenika za gospodarenje otpadom IZO je nailazila na probleme koji su vezani uz same dozvole.

Prilikom izdavanja dozvola za skupljanje i skladištenje otpada zahtijeva se da ovlaštenici izrade "Plan gospodarenja otpadom" s godišnjim količinama otpada po ključnim brojevima što je realno nemoguće točno procijeniti. Procijenjena godišnja količina otpada s kojom se posluje trebala bi biti s obzirom na raspoloživi kapacitet mjesta poslovanja s otpadom. Zbog prekapacitiranosti česti su slučajevi skladištenja otpada izvan građevine odnosno prostora predviđenog za skladištenje otpada u slučaju prekapacitiranosti slijedi oduzimanje dozvole.

Nadalje, u slučaju dva ili više ovlaštenika na istoj lokaciji, u znatnoj mjeri se otežava postupanje inspekcije (tko je vlasnik određenog otpada, provjera ugovora o najmu vozila, prostora i opreme, a ponekad i odgovorne osobe). Prilikom rješavanja zahtjeva za izdavanje dozvola prema Zakona o održivom gospodarenju otpadom potrebno je točno utvrditi prava dodijeljena ovlaštenicima za gospodarenje otpadom koji dijele zajednički prostor (zakupodavca i zakupoprimeca), prema odredbama članka 99. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Neriješeni imovinsko pravni odnosi nekretnine (zemljišta) na kojoj se privremeno odlaže otpad skupljen na području JLS vezan uz prostorno – plansku dokumentacija također predstavlja problem jer je u pojedinačnim slučajevima već dostavljen zahtjev za novom dozvolom, a odnosi još uvijek nisu riješeni. Značajan broj objekata za skladištenje otpada se nalazi u zonama koje su okružili stambeni objekti, trgovine i slično, što ima za posljedicu česte pritužbe građana vezane uz emisije buke i prašine potrebno je prostorno planiranje uključiti prilikom izdavanja dozvola.

Kao poseban problem značajno je povećanje izvoznika u odnosu na prethodne godine, pogotovo neopasnog otpada (sekundarnih sirovina-metala, papira, otpadnog jestivog ulja) koji u zemljama uvoznicama služi kao sirovina). Prednost pred izvozom svakako bi trebala imati materijalna uporaba neopasnog otpada kao sekundarnih sirovina u RH. Na uzorku od samo 15 pravnih i fizičkih osoba koje su upisane u očevidnik izvoznika utvrđena je količina od preko 130.000 t sekundarnih sirovina.

6.4. Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja

U svrhu ispunjavanja općih i posebnih ciljeva MZOIP, definiranih Strateškim planom za razdoblje 2013.-2015. godine, te uspostavi sustava gospodarenja otpadom na temelju odredbi propisa kojim se uređuje gospodarenje otpadom, aktivnosti inspekcije u 2013. godini nisu bile usmjerene na kontrolu provedbe Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (NN, br. 114/11). Slijedom navedenog, u tom smislu nije bilo inspeksijskog postupanja. Odredbe Zakona su općenite pa poseban problem u primjeni predstavlja nedostatak provedbenih propisa.

6.5. Zakon o zaštiti prirode

Sukladno ovlastima propisanim odredbama Zakona o zaštiti prirode (NN, br. 80/03), IZO je tijekom 2013. godine bila uključena u provedbu koordiniranih nadzora u zaštićenim područjima. Nositelj provedbe naznačenih nadzora bila je inspekcija zaštite prirode. Godišnjim planom bilo je predviđeno da se koordinirani nadzori obave u 10 Nacionalnih parkova (NP) i Parkovima prirode (PP) i to: PP Medvednica, NP Mljet, PP Kopački rit, PP Vransko jezero, PP Učka, NP Risnjak, PP Telašćica, NP Plitvička jezera, NP Krka i PP Biokovo. Od predviđenih nadzora jedino nije obavljen nadzor u NP Mljet.

IZO je utvrdila propuste kod 19 nadziranih subjekata i izdala 19 rješenja od kojih kod 9 subjekata nije izvršen kontrolni nadzor do konca godine. Sva ostala rješenja su izvršena što je utvrđeno kontrolnim nadzorima.

7. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE RADA

Prijedlozi za unaprjeđenje rada inspekcije zaštite okoliša Uprave za inspekcijske poslove MZOIP-a, planirani kao sastavni dio Godišnjeg izvješća o radu za 2013. godinu, u skladu s odredbama članka 256. Zakona o zaštiti okoliša većinom trebaju biti ponovljeni iz Godišnjeg izvješća o radu za 2012. godinu jer se radi o mjerama koje je potrebno provoditi kontinuirano.

Dodatni prijedlozi za unaprjeđenje rada uz Izvještaj o radu UIP za 2013. godinu su:

- Donošenje provedbenih propisa na temelju Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja;
- Osiguranje da RH, kao i sve ostale Države članice EU, uspostavi sustav inspekcija zaštite okoliša za postrojenja kojima se rješava ispitivanje punog opsega učinaka koje na okoliš ima predmetno postrojenje, kako je propisano člankom 23. Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.);
- Planiranje kojim se, sukladno EU obavezama za sve države članice, osigurava da sva postrojenja budu obuhvaćena Planom inspekcije zaštite okoliša na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, te da se taj plan redovno revidira i doraduje;
- Osiguravanje da se razdoblje između dva posjeta lokaciji temelji na sustavnoj procjeni rizika koji predmetno postrojenje predstavlja za okoliš, te da nije duže od 1 godine za postrojenja koja predstavljaju najveći rizik, odnosno 3 godine za postrojenja koja predstavljaju najmanji rizik. UIP treba usvojiti i početi primjenjivati informacijski program za sustavno procjenjivanje rizika za okoliš koji se temelji minimalno na sljedećim kriterijima:
 - potencijalni i stvarni učinci koje predmetno postrojenje ima na zdravlje ljudi i okoliš, vodeći računa o razinama i vrstama emisija, osjetljivosti lokalnog okoliša i riziku od nesreća,
 - podaci o poštivanju uvjeta dozvole,
 - sudjelovanje operatera u programu gospodarenja okolišem i revizije okoliša (EMAS) Unije, sukladno Uredbi (EZ) br. 1221/2009. Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS), te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 761/2001 i odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/EZ (SL L 342, 22.12.2009.);
- Jačanje institucionalne povezanosti s drugim tijelima;
- Donošenje Sporazuma o suradnji MZOIP-a, MUP-a, MF-a, te Ministarstva pravosuđa (MP) i DORH-a, radi ostvarivanja bolje suradnje nadležnih tijela u svrhu prepoznavanja prekršajnih i kaznenih dijela protiv okoliša i prirode, te radi uspostave tzv. NEST-a;
- Provođenje sustavne i kontinuirane edukacije svih djelatnika UIP, kao i rad na povećanju učinkovitosti kroz jaču stručnu podršku Središnje službe. UIP treba nastaviti provođenje programa obuke za inspektore, suradne inspekcije i druge dionike u sklopu projekata financiranih sredstvima EU u narednom razdoblju, za kojeg se zna da će također imati financijska ograničenja. Sredstva su dostupna kroz EU projekte za jačanje kapaciteta inspektora, druga sredstva pomoći kao što je TAIEX, te kroz projekte i aktivnosti mreža inspektora zaštite okoliša u čijem radu RH i MZOIP aktivno sudjeluje već dugi niz godina

- IMPEL, ECRAN, THEMIS, INECE, kao i kroz rad te razmjenu podataka u INTERPOLU i EUROPOLU;
- Glede rada u Upravi na izdavanju potvrda o provedenim mjerama zaštite okoliša, koje se izdaju prema odredbama propisa o rudarstvu, potrebno je provesti obuku inspektora zaštite okoliša. Također je potrebno ostvariti koordinaciju sa rudarskom inspekcijom, kako bi se potvrde o provedenim mjerama zaštite okoliša izdavale isključivo nakon nadzora rudarskog inspektora u pogledu izvedbe radova u skladu s odobrenjem ili koncesijom, odnosno u skladu s propisima iz područja rudarstva;
- Unaprjeđenje informiranosti javnosti i obveznika primjene zakona kojima se regulira zaštita okoliša glede nadležnosti i načina rada inspekcije zaštite okoliša;
- Dopunjavanje sadržaja web stranice MZOIP-a, vezano uz IZO, obavijestima, uputama i pojašnjenjima prema najčešćim pitanjima i aktualnim problemima – posebno kroz informacije iz dežurstva inspektora, te prikupljenih prijava i upita, itd.;
- Osiguranje dostupnosti svih uredbi EU na hrvatskom jeziku inspektorima zaštite okoliša koji su nadležni za kontrolu njihove provedbe;

MZOIP i UIP zaprimili su rezultate rada Stručne skupine UNECE za EPR Izvješće o stanju okoliša UN/ECE - Program ocjene provedbe zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj - 2013. godina.

Zaključci i preporuke iz Ženeve, sa 24. zasjedanja Stručne grupe za provedbu zaštite okoliša Odbora za politiku zaštite okoliša Komisije za ekonomske poslove Europe Ujedinjenih naroda od 2.10. – 3.10.2013. su bile (citirajući prijevod):

Preporuke 2.1:

Kako bi nadišla preostale propuste koji ometaju osiguranje zakonske usklađenosti u Republici Hrvatskoj, Vlada RH bi trebala:

- Poboľjšati indikatore usklađenosti i provedbe te zahtijevati od inspekcija izvan Ministarstva zaštite okoliša, koje nadziru ostale sastavnice okoliša, javnu objavu rada na sistematičan način (prihvaćena preporuka);
- Nastaviti jačanje koordinacijskih mehanizama između različitih inspekcija (prihvaćena preporuka);
- Nastaviti jačanje kapaciteta inspekcije (prihvaćena preporuka);

Preporuke 2.4:

Vlada bi trebala jačati učinkovitost instrumenata i postupaka, kao i kapacitete za administrativnu i sudsku provedbu propisa na slijedeći način:

- Na godišnjoj razini procjenjivati usklađenost sa relevantnim Standardnim operativnim procedurama, prema potrebi ažurirati i provoditi obuku te razmjenu iskustava njihove primjene (prihvaćena preporuka);
- Pripremanjem uputa inspektorima o upotrebi specifičnih provedbenih instrumenata i inzistiranjem stupnjevitih primjena administrativnih mjera (prihvaćena preporuka);
- Unaprjeđenjem pristupa izračuna kazni i objavljivanjem tih informacija zakonskim obveznicima – zatraženo pojašnjenje. Prema dodatnom pojašnjenju, Stručna grupa predlaže da se prilikom utvrđivanja neusklađenosti s propisima prema težini podjele na one neusklađenosti koje će se izvršavati administrativnim mjerama u upravnom postupku i

neusklađenosti koje zahtijevaju vođenje postupka na sudu, gdje se podrazumijeva da će kazna biti višestruko veća od administrativne (prihvaćena preporuka);

- Osigurati obuku pravosudnih tijela programima iz područja zaštite okoliša i razmotriti mogućnost ustrojavanja specijaliziranih sudaca (prihvaćena preporuka).

Osim navedenoga, u hitnim i posebnim slučajevima inspektorima treba biti omogućena, putem ovlaštene osobe, stalna dostupnost i korištenje opreme za uzorkovanje, ispitivanje i analizu svojstava otpada i onečišćenog tla radi odabira načina njegova konačnog zbrinjavanja ili obrade/oporabe kao i zraka radi utvrđivanja razine onečišćenja.

Također je potrebno osigurati zadovoljavajuću opremljenost inspektora, kako bi u obavljanju poslova svaki inspektor bio opremljen sredstvima za osobnu zaštitu, mobitelom, stolnim i prijenosnim računalom s pristupom internetu i pišaćem te digitalnim fotoaparatom i/ili kamerom. Osim toga, neophodno je osigurati dovoljan broj ispravnih službenih vozila te GPS uređaje.

Prijedlozi za unapređenje rada iz prethodne godine, koji se odnose na usklađenje regulative iz područja okoliša, u dijelu koji se odnosi na inspekcijski postupak u vezi koordiniranih inspekcijskih nadzora, unapređenje koordinacije inspekcijskih službi u sektoru okoliša na višoj razini nadležnosti te uspostava mreže za suradnju i razmjenu podataka i informacija od utjecaja na rad inspekcijskih službi, zbog svojeg su izuzetnog značaja i dalje aktualni.

Prilog 1. nadzirani operateri iz Priloga 1. Uredbe (Izvor: pojedinačna izvješća IZO)

Djelatnosti iz Priloga 1. Uredbe	Broj operatera
1. Energetika	
1.1. Postrojenja s izgaranjem, nazivne toplinske snage preko 50 MW	13
1.2. Rafinerije mineralnih ulja i plinova	4
2. Proizvodnja i prerada metala	
2.2. proizvodnja sirovog željeza ili čelika (primarno ili sekundarno taljenje), uključujući neprekidno lijevanje, kapaciteta preko 2,5 t/h	2
2.3. Prerada nebojenih metala:	
(a) tople valjaonice kapaciteta preko 20 tona sirovog čelika na sat	1
(c) nanošenje zaštitnih prevlaka od staljenih metala, ulaznog kapaciteta preko 2 tone sirovog čelika na sat	1
2.4. Ljevaonice nebojenih metala, proizvodnog kapaciteta preko 20 tona na dan	3
2.5. Postrojenja:	
(a) za proizvodnju neprerađenih obojenih metala iz ruda, koncentrata ili sekundarnih sirovina primjenom metalurških, kemijskih ili elektrolitskih procesa	1
(b) za taljenje kao i legiranje obojenih metala, uključujući oporabljene proizvode (rafiniranje, lijevanje u talionicama, itd.), kapaciteta taljenja preko 4 tone na dan za olovo i kadmij ili preko 20 tona na dan za sve druge metale	5
2.6. Površinska obrada metala ili plastičnih materijala u kojima se primjenjuje elektrolitski ili kemijski postupak, s kadama za obradu zapremine preko 30 m ³	3
3. Industrija minerala	
3.1. Postrojenja za proizvodnju cementnog klinkera u rotacijskim pećima proizvodnog kapaciteta preko 500 tona na dan, ili vapna u rotacijskim pećima proizvodnog kapaciteta preko 50 tona na dan, ili u drugim pećima proizvodnog kapaciteta od preko 50 tona na dan	4
3.3. Postrojenja za proizvodnju stakla, uključujući staklena vlakna, kapaciteta taljenja preko 20 tona na dan	1
3.4. Postrojenja za taljenje mineralnih tvari, uključujući proizvodnju mineralnih vlakana, kapaciteta taljenja preko 20 tona na dan	2
3.5. Postrojenja za izradu keramičkih proizvoda pečenjem, osobito crijepova, opeke, vatrostalne opeke, pločica, kameline ili porculana, proizvodnog kapaciteta preko 75 tona na dan i/ili kapaciteta peći preko 4 m ³ i gustoće stvrdnjavanja preko 300 kg/m ³ po peći	7*
4. Kemijska industrija	
4.1. Kemijska postrojenja za proizvodnju osnovnih organskih kemikalija, kao što su:	
(a) jednostavni ugljikovodici (linearni ili ciklički, zasićeni ili nezasićeni, alifatski ili aromatski);	5
(b) ugljikovodici koji sadrže kisik, kao što su alkohol, aldehidi, ketoni, karboksilne kiseline, esteri, acetati, eteri, peroksidi, i epoksidne smole	1
(h) osnovni plastični materijali (polimeri, sintetska vlakna i vlakna na bazi celuloze)	2
4.2. Kemijska postrojenja za proizvodnju osnovnih anorganskih kemikalija, kao što su:	
(a) plinovi, kao što su amonijak, klor ili klorovodik, fluor i fluorovodik, ugljični oksidi, sumporni spojevi, dušični oksidi, vodik, karbonil klorid	2
(b) kiseline, kao što su kromna kiselina, fluorovodična (fluoridna) kiselina, fosforna (fosfatna) kiselina, dušična (nitratna) kiselina, klorovodična (kloridna) kiselina, sumporna (sulfatna) kiselina, oleum, sumporasta (sulfitna) kiselina	1
(c) baze, kao što su amonijev hidroksid, kalijev hidroksid, natrijev hidroksid	1
4.3. Kemijska postrojenja za proizvodnju umjetnih gnojiva na bazi fosfora, dušika ili kalija (jednostavna ili složena umjetna gnojiva).	1
4.4. Kemijska postrojenja za proizvodnju osnovnih sredstava za zaštitu bilja i biocida	1
4.5. Postrojenja u kojima se za proizvodnju osnovnih farmaceutskih proizvoda koriste kemijski ili biološki procesi	1
6. Druge djelatnosti	
6.1. Industrijska postrojenja za proizvodnju	
(a) pulpe od drveta ili drugih vlaknastih materijala	2
(b) papira ili kartona, proizvodnog kapaciteta preko 20 tona na dan	2
6.4. (a) Klaonice kapaciteta proizvodnje trupala preko 50 tona na dan	4
6.4. (b) Postrojenja za obradu i preradu namijenjena za proizvodnju hrane iz: – sirovina životinjskoga podrijetla (osim mlijeka), kapaciteta proizvodnje gotovih proizvoda preko 75 tona na dan, – sirovina biljnog podrijetla, kapaciteta proizvodnje gotovih proizvoda preko 300 tona na dan	10
(c) Postrojenja za obradu i preradu mlijeka, pri čemu je dnevni ulaz mlijeka veći od 200 tona	2
6.5. Postrojenja za zbrinjavanje ili recikliranje životinjskih trupala i životinjskoga otpada (kafilacije), kapaciteta obrade preko 10 tona na dan	2
6.6. Postrojenja za intenzivan uzgoj peradi ili svinja s više od:	
(a) 40 000 mjesta za perad	22
(b) 2 000 mjesta za proizvodnju tovnih svinja (preko 30 kg), odnosno 300 uvjetnih grla	10
(c) 750 mjesta za krmače, odnosno 225 uvjetnih grla	7
6.7. Postrojenja za površinsku obradu tvari, predmeta ili proizvoda u kojima se koriste organska otapala, osobito za apretiranje, tiskanje, premazivanje, odmašćivanje, prevlačenje vodonepropusnim slojem, obradu zatvaranja površinskih pora, bojenje, čišćenje ili impregniranje, kapaciteta potrošnje preko 150 kg na sat ili više od 200 t/god.	10
UKUPNO	133

* jedan operater obavlja istu djelatnost na dvije lokacije